

ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА
СЛУЖБА • Сремска Митровица •
Светог Димитрија 22

Limagrain d.o.o.

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
www.limagrains.rs

Seme
rađa
profit

hraná
produkt

hrana bez mana!
www.hranaprodukt.com
Tel: 022/650-027, 650-033

сремске
новине

SREMSKA

Godina III • Broj 42 • 27. jun 2014. • cena 40 dinara

POLJOPRIVREDA

RODILO

Foto: M. Mileusnić

Na južnim padinama Fruške gore sve je više planata voća, a među njima povećava se i broj zasada trešnje i višnje.

Na jednoj od plantaža višanja u okolini Mandelosa, berba uveliko traje i prekida se samo kada kiša zaustavi berače. Rod je solidan, a kvalitet roda odličan.

Berba voća je i odličan sezonski posao i prilika za dobru dodatnu zaradu, bez obzira da li se plaća po kilogramu, satu ili po danu rada.

U OVOM BROJU

PROBLEM STOČARA
U INĐIJI:

**Plaćaju kanalizaciju,
a ne mogu da je koriste**

Strana 2.

DANI POLJA U RUMI
I SREMSKOJ MITROVICI:

**Nove sorte
za sremske njive** Strane 10-11.

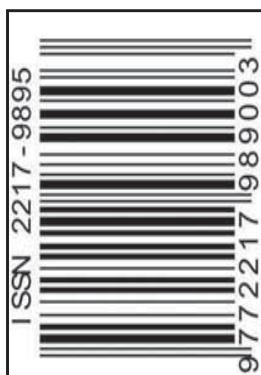
GAZDINSTVA • U POSETI SLAVKU LAZAROVU IZ BAČINACA

**Od poljoprivrede
nema sigurne
zarade**

Svako ko radi želeo bi da zna koliki će od toga da ima profit, pa tako i mi poljoprivrednici. A ne ovako, kao sada, da radimo onako napamet, pa na kraju kako ispadne – kaže Slavko Lazarov iz Bačinaca.

Strana 20.

SMS MALI OGLASI
064/1629-737

tel: +381 22 639 096;

"Produktna berza"AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@unet.rs, www.proberza.co.rs

od 16. do 20. juna

- Relativno stabilna cena kukuruza
- Pad cene pšenice
- Dešavanja na svetskim berzama

INDIJA • NA POMOLU REŠENJE PROBLEMA POLJOPRIVREDNIKA

Plaćaju kanalizaciju, a ne mogu da je koriste

- Ideja je da se jedan deo računa za vodu umanji, jer već ne koristimo gradsku kanalizaciju. Da je situacija drugačija i da možemo da odlažemo osoku u kanalizaciju, mi bismo svojevoljno plaćali bez problema, navode poljoprivrednici

Stočari u Indiji se poslednjih par godina susreću sa, kako kažu, jednim u nizu problema, jer moraju da plaćaju naknadu za kanalizaciju, koji prema zakonu ne mogu da koriste i odlažu osoku u nju. Račun za kanalizaciju im stiže zajedno sa računom za vodu, s tim što je utrošak za kanalizaciju 50 posto od računa koji dobijaju. Iako troše velike količine vode i preko 100 kubika na mesečnom nivou, tvrde da je plaćanje kanalizacije bespotreban trošak. Ovaj problem iznet je na poslednjem sastanku radne grupe u okviru izrade Strategije lokalnog ekonomskog razvoja u Indiji.

- Mi ne možemo da koristimo tu kanalizaciju za naše potrebe, odnosno za delatnost koju obavljamo.

Rade Bobić

Jednostavno: plaćamo nešto što ne koristimo. Za ljudе koji drže stokу, to je još jedan u nizu problema sa kojima se susreću - rekao je **Rade Bobić** stočar iz Indije i izrazio očekivanje da će lokalna samouprava u saradnji sa javnim komunalnim preduzećem pokušati da pronađe rešenje.

- Ideja je da se jedan deo računa za vodu umanji, jer već ne koristimo gradsku kanalizaciju. Da je situacija drugačija i da možemo da odlažemo osoku u kanalizaciju, mi bi svojevoljno plaćali bez problema - kaže Rade.

Iako je osoka repromaterijal i koriste je za dubrenje njiva, stočari dodatno plaćaju cisterne kojima odvoze dubrivo, te se nadaju da će im bar naknada za kanalizaciju biti ukinuta.

Kako se moglo čuti na sastanku

radne grupe koja se bavi izradom Strategije lokalnog ekonomskog razvoja, za sektor poljoprivrede u naредnom periodu bi mogli biti organizovani i usko specijalizovani okrugli stolovi na kojima će se pričati o ovom ali i o ostalim problemima sa kojima se susreću kako stočari tako i ostali poljoprivrednici.

- Plan je da na tim sastancima učestvuju direktori javnih preduzeća, predstavnici opštine Indija kao i sami poljoprivrednici a cilj je, pre svega, da se reše njihovi problemi koji su u nadležnosti lokalne samouprave kao i da se tim poslom unapredi dalja izrada Strategije lokalnog ekonomskog razvoja - poručio je **Dejan Jekić** pomoćnik predsednika opštine, nakon sastanka održanog u Indiji. **M. B.**

NOVI SAD • INICIJATIVA "ŽITOVOJVODINE"

Obezbediti premije za pšenicu visokog kvaliteta

Preduzeće Žitovojsvodina uputilo je sredinom meseca Ministarstvu poljoprivrede inicijativu za uvođenje specijalne premije za kupovinu visokokvalitetne pšenice roda 2014. godine, koja bi iznosila tri dinara po kilogramu, navodeći da ta mera ne bi zahtevala velike finansijske izdatke države.

U obrazloženju inicijative se navodi da je potrebno obzrediti premiju za pšenicu sa najmanje 13 odsto proteina, hektolitarske mase od 80 kilograma po hektolitru, što bi prema proceni iznosilo oko 30 miliona dinara.

"Procene su da ove godine razvrstane količine najkvalitetnije pšenice neće preći simboličnih 10.000 tona, za šta na ime specijalne premije treba obezbediti maksimalno 30 miliona dinara", piše u obrazloženju.

Kako se navodi, ovogodišnji otкуп bi mogao biti "pilot" za uvođenje te prakse, jer trenutno u Srbiji postoje veoma male zasejane površine sa sortama pšenice koje imaju potencijal za proizvodnju visokokvalitetnog zrna.

- Ne postoji tradicija takve proizvodnje, kao ni uhodane procedure predaje, prijema i razvrstavanja pšenice po kvalitetu. Veliki broj otкупnih mesta nema aparate za brzo merenje kvaliteta, te se na njima neće moći obavljati razvrstavanje pšenice po kvalitetu, navode iz Žitovojsvodine.

Preduzeće upozorava i da se u setvama trenutno koristi "seme sa

Hoće li biti premija za najkvalitetniju pšenicu?

tavanu", da je upotreba mineralnih đubriva nedovoljna, da se ne radi analize zemljišta, te da sve to dovodi do smanjenog kvaliteta i lošijih finansijskih rezultata na domaćem tržištu i pri izvozu.

"Naša pšenica se često izvozi kao stočna hrana. Ne može se očekivati da tržište samo po sebi reši tu problematiku, jer bez aktivnog učešća države, zakonskog i privrednog ambijenta, to nije izvodljivo", piše u inicijativi.

Navodi se da bi država tako, uoči jesenje setve pšenice roda 2015. godine, poslala jasnu poruku da je

spremna da finansijski podrži najkvalitetniju proizvodnju pšenice, što će povećati interes proizvođača.

"Najvažnije, otvorice se proces stvaranja tržišta pšenice po diferenциjiranim cenama u zavisnosti od njenog tehnološkog kvaliteta, poboljšaće se pozicija Srbije kao izvoznika i devizni prihod od izvoza, kao i kvalitet brašna i proizvoda od njega", ističu u Žitovojsvodini.

Inicijativa je upućena ministarski poljoprivredne **Snežani Bogosavljević Bošković**, nadležnim institucijama, udruženjima i komorama.

S. P.

Dodeljena količina semena za poplavljene njive na području Šida, Sremske Mitrovice i Rume dovoljna da se zaseje oko 830 hektara soje i kukuruza, a potrebe su veće

Za presejavanje useva uništenih poplavama u opština Šid, Ruma i Sremska Mitrovica preko Poljoprivredne stručne službe Sremska Mitrovica poljoprivrednicima je podeljeno 33 tone semena soje i 1.000 setvenih jedinica kukuruza, a ta količina semena dovoljna je, po rečima **Žarka Savića**, direktora ove Poljoprivredne stručne službe, za novu setvu na oko 830 hektara u navedenim sremskim opštinama.

- U sklopu akcije pomoći poplavljениma koja je pokrenuta od strane nadležnih u Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva sredinom meseca je organizovan sastanak u ovom ministarstvu. O ovim pitanjima je nadležna posebno formirana komisija koja je odredila da se u potrebe tri sremske op-

Žarko Savić

štine dodeli pomenute akoličina semena za čiju raspodelu je bila zadužena Poljoprivredna stručna služba Sremska Mitrovica - rekao je Žarko Savić.

Prema proceduri koja se mora ispoštovati, na jedan hektar soje seje se 100 kilograma semena. Što se tiče kukuruza dobijenih hiljadu setvenih jedinica dovoljno je za setvu 500 hektara, objasnio je Savić.

Iz republičke komisije za pomoći poljoprivrednicima poplavljencima područja poručuju da se uskoro može očekivati dodatak besplatne pomoći u gorivu i đubriva. Inače i dodeljeno seme je besplatno.

Podaci sa kojima raspolažu opštinske komisije govore da je u Sremu od poplava, podzemnih i suvinskih voda krajem maja uništen usev na oko 4.000 hektara.

S. Đ.

**SREMSKA
POLJOPRIVREDA**

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • **DIREKTOR:** Dragan Đorđević
DIREKTOR MARKETINGA: Živan Negovanović • **UREDNIK IZDANJA:** Dragan Čosić
Katica Kuzmanović, Marija Balabanović, Dušan Poznanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Miljan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • **MARKETING:** 064/16-29-737
• **ŠTAMPARIJA:** DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • **E-mail:** poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - . - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

PROJEKAT "SELO USPELO"

Krčedin i Beška, dobra mesta za život

Reč je o inicijativi za promociju ruralnog turizma koja teži da prepozna i promoviše sela u našoj zemlji, koja svojom organizacijom pokazuju da ruralna sredina ima budućnost i šansu i da sela mogu biti dobra mesta za život

Srbija ima 4.799 sela u kojima živi preko 3 miliona stanovnika, a Beška i Krčedin, dva indijska naselja svrstana su među 30 najboljih u Srbiji. Karavan drugi po redu, pod okriljem projekta "Selo uspelo" posetio je ova dva indijska sela, a predstavnici Beške i Krčedina predstavili su ljudske, prirodne i kulturne resurse. Reč je o inicijativi za promociju ruralnog turizma koja teži da prepozna i promoviše sela u našoj zemlji, koja svojom organizacijom pokazuju da ruralna sredina ima budućnost i šansu i da sela mogu biti dobra mesta za život. Tom prilikom je u Krčedinu održana radionica na temu "Ruralna područja tek očekuju velike promene ali sela i njihovi stanovnici ipak imaju šansu". Projekat "Selo uspelo" su realizovali Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije i Agencija Švajcarske za razvojnu pomoć.

Beška - mesto na dobrom mestu

Smešteno na krajnjim padinama Fruške gore, ovo se selo svojim ataronom naslanja na značajne saobra-

ćajnice autoput E-75 i prugu Beograd – Novi Sad – Subotica, ali i na najznačajniju – reku Dunav. Kada se iz republike krene u pokrajinsku prestonicu, Beška dođe brzo nakon Beograda, a to je i znak da je blizu Novi Sad. Zato četrdeset procenata stanovnika ovog sela radi u Beogradu i Novom Sadu, dok ostatak koristi drugu pogodnost – plodno poljoprivredno zemljište koje okružuje naselje i marljivim meštanima pruža uslove za gajenje svih ratarских kultura. Plodni obronci Fruške gore omogućili su im da se bave i voćarstvom i vinogradarstvom. Vrednim Bešćanima idealan položaj i darežljiva priroda nisu bili dovoljni, zato selo ima zajedništvo za desetku. U njemu radi više od deset udruženja i održava se desetina manifestacija. Najvišu ocenu zaslužuje i negovanje multikulturalnosti na koje su meštani naročito ponosni. Tradicionalni "Dani vojvodansko-bavarske kulture – Beška fest" slave bavarsku običajnu i gastronomsku kulturu pomešanu sa tradicijama svih naroda koji žive u Vojvodini. Pored etničkih različitosti, Beščani na drugim manifestacijama slave bogatu prirodu u kojoj žive dobru hranu i

Dunavski koridor daje Beški atraktivnost

kvalitetnu muziku. Dobrovoljnost, koja je osnova svih ovih dešavanja, biva krunisana humanošću tako da

u Danima darivanja, oko novogodišnjih praznika, meštani oko jelke ispred Doma kulture ostavljaju pomoći i poklone za najugroženije. Beška neguje i petnaest sportskih kolektiva i svima njima se stanovnici Beške bave. Ipak, ovo selo se ne nudi samo svojim meštanima, već i brojnim turistima. Zato se ovde može iznajmiti čamac, jahta, fijaker i organizovati lovački ili ribolovački izlet, odmoriti na obalama Dunava ili poći u foto-safari po njegovim rukavcima.

- Trudimo se da animiramo omladinu kroz kulturne manifestacije i sport da ostanu u selu, iako veliki broj mladih školovanje nastavlja u velikim centrima poput Beograda i Novog Sada. Iako nije lako, nastojimo da im obezbedimo dobre uslove za život, bar kada je reč o školskom uzrastu poručio je **Srđan Kelijašević** član Saveta MZ Beška.

Selo koje ima svoj novac

Krčedin je mesto koje je imalo svoj novac pre otprilike 2.200 godina kada su na tim prostorima živeли Kelti. Stari srebrni novac u stručnoj literaturi poznat pod imenima „Krčedin I“ i „Krčedin II“, prvi je zvanični novac kovan na teritoriji današnje Srbije. Samo ime mesta, Krčedin, u prevodu znači kamena građevina ili utvrđenje od kamena, a datira još iz drugog veka naše ere. U blizini današnjeg Krčedina, nalazio se keltski grad Vis u komu su, Kelti pili sybaju – poznato keltsko pivo. Iako poštuju i čuvaju tradiciju, današnji Krčedinci svoje ekonomske potencijale, osim u „tradicionalnoj“ poljoprivredi, vide u razvoju proizvodnje vina, odnosno, kako sami kažu, vinskog i seoskog turizma. Za to zaista imaju obilje prirodnih uslova. Na prvom mestu to je Krčedinska ada, jedno od najvećih rečnih ostrva na celom toku Dunava, površine devet kvadratnih kilometara. Tu je jedno od najvećih prirodnih mrestilišta šaranja, stanište ptica pčelarica, lokalitet Janda sa ostacima tropske i suptropske vegetacije, Majdan –kamenolom bogat crvenim ka-

menom za gradnju još iz perioda Otomanske imperije, kao i brdo Koševac sa autohtonim biljnim vrstama tatarske paprati. U samom selu može se posetiti zavičajna kuća slikara Milana Kečića, kao i nekadašnja „graničarska kuća“, iz doba Austro-Ugarske, još jedan spomenik kulture koji je sada sedište Zavičajnog društva „Ignjat Bakun“. Između ostalog tu čete naići na izložbu peškira svakodnevnih, ukrašnih, svečarskih, svadbarskih. U ovom kratkom pregledu ne može da bude zaobiđena „Međunarodna likovna i pesnička kolonija“ koja se već godinama svakog jula održava u domu porodice Jakšić. Paralelno sa tim, u selu se održava Sabor stvaralaštva žena Srbije i starih zanata. Još je po nečemu Krčedin izuzetan. To je, po svoj prilici, jedino mesto u Srbiji u kome je škola, podignuta 1753. godine, starija od crkve. I to je verovatno, osim širine Dunava, doprinelo širini pogleda njegovih stanovnika.

- Mislim da je naše selo vrlo karakteristično upravo iz razloga što mladi ostaju ovde. Na čelu sam KUD-a više od 12 godina i mogu slobodno reći da su deca provela predivne godine ovde i da imaju vrlo lepe uspomene. Jedan broj njih se tokom studija odseli u velike gradove, ali se kasnije vrate u rodni Krčedin – istakla je **Vesna Tuvedžić** predsednica Saveta MZ Krčedin i predsednica KUD-a „Ivo Lola Ribar“ i dodala na kraju:

- Mladi u Krčedini imaju miran život, ali su im Novi Sad i Beograd u neposrednoj blizini, što je svakako prednost našeg sela.

Naredni korak projekta, čija je realizacija u toku jeste identifikacija sela koja mogu biti primer svim drugim selima u Srbiji po ulozi koju su pronašli, zajedništvu i očuvanju resursa. Projekat ima za cilj da prepozna takva sela, da ih promoviše da služe za primer drugima, zatim da motiviše stanovništvo mlade da se okrenu uspešnom biznisu poljoprivredne proizvodnje.

Marija Balabanović

snimak: n. glisic 2012
nenad.bds@eunet.rs

Beška fest

Krčedinska ada najveće ostrvo na Dunavu

IRIG • GORAN ANĐELKOVIĆ, PREDSEDNIK UDRUŽENJA ODGAJIVAČA SVINJA

Ništa bez zajedničkog nastupa

- Potrebno je da paori shvate da se kod predpristupnih fondova Evropske unije može konkursati samo kroz udruženja jer i evropska administracija prepoznaje kooperativne kao svoje potencijalne partnerne - Kao pojedinci, mi smo isuviše slabi za velika tražišta i to ljudi moraju da shvate, priča Goran Anđelković

Iriško Udruženje odgajivača svinja osnovano je 2006. godine kao pokusaj malog broja entuzijasta da u sredini poznatoj po vinarstvu i voćarstvu unapredi i iz pepela podigne sinjogojstvo koje je usled krize i optekstnog trenda opadanja broja uzgajivača svinja bilo svedeno na minimum. Trenutno, ovo Udruženje, kako ističe njegov prvi čovek **Goran Anđelković**, ima 240 članova. Tokom poslednjih godina, zahvaljujući ličnom zalaganju pojedinaca, kao i aktivnostima samog Udruženja, obnovljeno je trinaestak mini farmi koje će u narednom periodu biti spremne da se registruju do kraja i tako dođu u poziciju da po početnoj ceni dobiju državnu zemlju, odnosno da kroz različite projekte unaprede kvalitet i kvantitet svoje proizvodnje.

- Tokom proteklih evo već osam godina, dosta smo se kao čelnici Udruženja angažovali i sve što je uređeno, rezultat je zajedničkog truda. Međutim, da ne bude sve baš najbolje, postarali su se sami članovi koji, na žalost, još uvek ne shvataju da je u obnovu sinjogojstva potrebljano uložiti dosta truda, te da je funkcionisanje kroz sistem udruživanja od presudnog značaja za opstanak na tržištu koje je sa jedne strane veliko, a sa druge i samo pokazuje tendencije ukrupnjenja, objašnjava Anđelković i dodaje da je deo članova Udruženja počeo da se osipa čim je od Opštine dobio su-prasne nazimice:

- Ima onih koji članstvo u ovakvim udruženjima shvataju kao mogućnost da se okoriste, pa kada dobiju ono što žele povlače se. Na žalost to se i nama dešava, ali mi tu, na žalost ne možemo mnogo šta da učinimo.

Shvatanje značaja udruživanja i zajedničkog nastupanja kako u sferi

Goran Anđelković:
Kooperativne traže rad i trud

ponude, tako i u sferi potražnje, objasnjava Anđelković, jedan je od glavnih zadataka koji je Udruženje odgajivača svinja postavilo pred sebe. Zadatak nije ni malo lak, ali su u Udruženju učenici da se do cilja može doći.

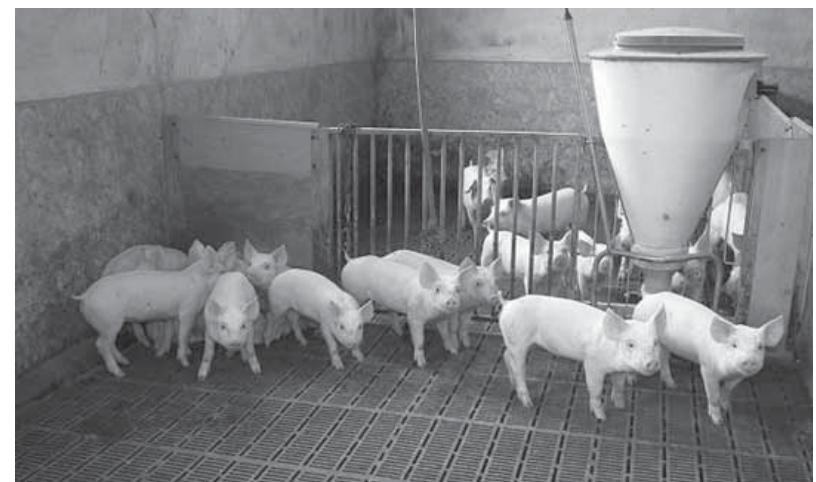
- Da se ne lažemo, teško to ide jer su naši paori, generalno govoreci, odavno izgubili svaku nadu da može nešto da se promeni. Sa druge strane, tu je i teret vremena, jer ne treba zaboraviti da se u svesti naših poljoprivrednika zadruga i zadružni sistemi shvataju kao relikti socijalizma, što nije tačno tim pre što kooperativne postaju osnov na kojem počiva celokupna savremena trgovina i proizvodnja i to ne samo u oblasti poljoprivrede. Sa druge strane, potrebljeno je da paori shvate da se kod predpristupnih fondova Evropske unije može konkursati

ti samo kroz udruženja jer i evropska administracija prepoznaje kooperativne kao svoje potencijalne partnerne, priča Anđelković i dodaje: - U tom smislu, ja sam svojevremeno predlagao i resornom pokrajinskom Sekretarijatu da se sredstva po konkursima dodeljuju pre svega udruženjima, jer smatram da je veliki nedostatak u našoj poljoprivredi i to što se nastupa izolovano. Kao pojedinci, mi smo isuviše slabi za velika tražišta i to ljudi moraju da shvate.

Kamioni prolaze, ali bez iriških svinja

Da je obnovu sinjogojstva neophodno obaviti što pre dokazuje, smatra Anđelković, i podatak da nedeljno kroz Irig prođe četiri do pet kamiona svinja iz Hrvatske. Tu, kako kaže, ne-ma iriške, niti sremačke robe, a krajnja destinacija su veliki sistemi, pre svih mesna industrija Nedeljković.

- Nedopustivo je da mi kao Srem koji je po svinjama poznat, prepustimo naše tržište Hrvatima ili bilo kome drugom. Razlog za takvu pojavu je sa-svim jasan i on leži upravo u razdjelenosti o kojoj smo govorili. Hrvati su jedinstveni, imaju svoje kooperativne, lako dolaze do novca Evropske unije, a i država daje subvencije na izvoz, tako da je hrvatska svinja jeftinija od naše. Ako se tako nastavi, na žalost, naše sinjogojstvo će doći do nivoa sa kojeg neće više moći da se pomeri, a to nikome nije potrebno. Barem se nadam, priča Anđelković. - Ima dosta pojedinaca koji su mnogo uradili sami, ali treba ih dodatno edukovati kako bi unapredili svoju proizvodnju. U Rivići imamo registrovane dve farme koje će u skladu sa Zakonom dobiti po po-

Ima li iliško svinjarstvo perspektivu?

četnoj ceni državnu zemlju. Trudimo se da imamo stalnu komunikaciju sa članovima, da ih na vreme obaveštavamo o svim konkursima jer samo tako možemo pomoći obnovu ove grane poljoprivrede.

Red vina, red kulena

I mada je, kako smo napomenuli, Irig poznat po vinima i vinarstvu, u Udruženju uzgajivača svinja smatraju da ta činjenica ne može narušiti planove svinjara, jer, kako kaže, šta se bolje slaže sa vinom od suhomesnatih proizvoda.

- Red vina, red kulena, red vina red šunke. Tako to kod nas ide sada i tako je uvek bilo. Svinjarstvo i vinarstvo mogu da idu zajedno i to je istina koju smo mi svesni i koja nam može pomoći da razvijemo obe grane poljoprivre-

de, jasan je Anđelković.

Trutno, pred Udruženjem je re-aličacija nekoliko programa edukacije, kao i rad na osnaživanju članova, koji su usled sopstvene neaktivnosti učinili da kooperativa iriških svinjara posluje - neprofitabilno.

- Naše udruženje je trenutno i na žalost neprofitabilno. Kada bi stvari stajale drugačije, mi bi mogli redovno i po odličnim uslovima da obezbedujemo repromaterijal za naše članove, da pomognemo pri konkursanju za različite vidove podrške i podsticaja. Za sada, sve su to ideje, neke smo uspele da realizujemo, a pravi posao nas očekuje tek onda kada ljudi shvate da kooperativa nisu tu samo zbog koristi nego im se nešto mora i pokloniti. To nešto su rad i trud, zaključuje Anđelković.

S. Lapčević

BEOGRAD • KAKO DO KVALITETNIJEG MLEKA I MESA

Austrijska iskustva u stočarstvu

Udruženje za poljoprivrednu, prehrambenu i duvanaksu industriju i vodoprivrednu Privredne komore Srbije i Predstavništvo PKS u Austriji, u saradnji sa Poljoprivrednom komorom Austrije i Udruženjem za stočarstvo Austrije, organizovali su radionicu „Faktori uspeha za postizanje kvaliteta mleka i mesa“. Obradene su teme ishrana, uzgoj, menadžment i infrastruktura u stočarstvu. Stočari-ma u Srbiji i predstavnici njihovih udruženja stručnjaci iz Austrije predstavili su najnovije evropske trendove i propise u stočarstvu.

Tako je **Helmut Riegler**, rukovodilac internacionalnog Centra za izvršnost PYHRA u Donjoj Austriji, govorio o iskustvima u ishrani stoke, zatim o proizvodnji silišta i ukupno hrane za životinje. Posebno je ukazao na značaj organizovanja gazdinstava u proizvodnji hrane za životinje, jer se tako bolje koristi postojeća mehanizacija. Poseban akcenat u Riglerovoj prezentaciji privukla je činjenica o edukaciji,

Razgovori
u Privrednoj komori Srbije

kadrova za stočarstvo u Austriji. On je naglasio da obuka za kadrove u ovoj značajnoj privrednoj grani počinje već od njihove šeste godine. Tokom obrazovanja organizuju se i takmičenja za omladinu pa se tako dolazi do onih najboljih kadrova koji će potom raditi vek provesti u ovoj delatnosti.

- Austrija izvozi dosta stoke i mesa. Mi organizujemo obuku i za naše kupce tako da stiču znanje koje je upotrebljivo na svim tržištima. Da bi postigli uspeh mi održavamo intenzivnu saradnju sa naučnim institucijama i sa stočarima. Takav rad je pokazao i rezultate, jer je austrijska stoka tražena u celom svetu

zi i 30.000 grla godišnje u 25 zemalja. To su veoma kvalitetna grla, koja daju mleko i meso.

O govedarstvu u Srbiji govorila je **Jasna Stevanović**, samostalni savetnik u Udruženju za poljoprivrednu i prehrambenu industriju PKS. Ona je istakla da u Srbiji, prema poslednjem popisu i podacima Republičkog zavoda za statistiku, postoji 913.147 grla stoka, 3.144.207 svinja, 1.616.220 ovaca, 225.077 koza, 15.603 konja i 23.4 miliona živine. Jasna Stevanović je naglasila se u Srbiji širi organska proizvodnja, ali da se za sada proizvodnjom organskog mleka bavi samo jedna farma, a u industrijskom proizvodnjom hrane za životinje bavi se oko 60 proizvođača. Što se tiče proizvodnje i plasmana mleka, po rečima Jasne Stevanović, 40 odsto „belek reke“ u Srbiji se nalazi u legalnim tokovima. Registrovano je i 398 objekata u govedarstvu, a devet klanica može da izvozi „bebi bif“.

B. Gulan

Доо ветеринарска станица САВА СРЕМ

Лађарак

Лађарак, 022/670-750, ул. 1. Новембар 266
Др. вет. мед. Радован Цикуша и Др. вет. мед. Ненад Раичевић

Сремска Митровица, 022/618-020, ул. Петра Прерадовића 80
Др. вет. мед. спец. Миленко Перић

Мартинци, 022/ 668-387, ул. Војвођанска 9

Др. вет. мед. спец. Сава В. Шарац

Чалма, 022/685-600, ул. Победа 24

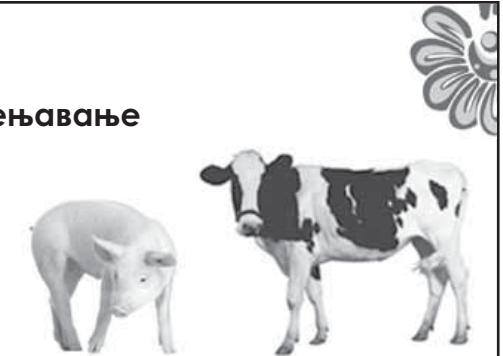
Др. вет. мед. Милорад Кевић

Велики Радинци, 022/660-230, ул. Моше Пијаде 7

Др. вет. мед. Наташа Секулић

- Лечење
- Вакцинација
- Вештачко осемењавање
- Превентива
- Трихиоскопија
- Продаја пилића
- Сточна храна
- Премикси
- Лекови

**PEĆINCI • KOMISIJA ZA PROCENU ŠTETE U POLJOPRIVREDI,
SVAKODNEVNO NA TERENU**

Najveće štete u nebranjenom delu u Kupinovu

Opštinskoj Komisiji za procenu štete u poljoprivredi od poplava, podneto je ukupno 380 prijava, od kojih najviše iz Kupinova, preko 180. Po proceni Komisije najviše su stradale ratarske kulture u nebranjenom delu kupinskog atara

Komisija na proceni štete u ataru Sibača

Opština Pećinci je pretrpela relativno malu štetu od poplava jer reka Sava ni u jednom trenutku nije probila nasipe oko Kupinova. Jedina šteta od poplave na poljoprivrednom zemljištu nastala je u nebranjenom delu kupinskog atara i tu je, prema rečima **Milana Aleksića**, predsednika Komisije, bilo oko 300 hektara pod vodom. Komisiji za procenu štete u poljoprivredi pećinčake opštine koju je Opštinsko veće forniralo na svojoj prvoj sednici nakon ukiđanja vanrednog stanja, zaključno s prošlom nedeljom, dokle su prijave primane, pristiglo je 380 prijava, od kojih najviše iz Kupinova, preko 180. Jedino iz Popinaca nije prispeala ni jedna prijava, dok su u drugim mestima prijavljivane štete na poljoprivrednim usevima od podzemnih voda.

Po proceni Komisije u sastavu: **Milan Aleksić, Mitar Ristićević, Milan Stepanović, Andrijana Ra-**

dojić i Petar Graovac, koja svakodnevno izlazi na teren i koja je dužna do ponedeljka, 30. juna do podne da nadležnim republičkim organima dostavi zvanične podatke, najviše su stradale ratarske kulture na poljoprivrednom zemljištu u Kupinovu u nebranjenom delu atara. Štete na pšenici i kukuruzu u nebranjenom delu iznose preko 80 odsto, dok je proletošnja i jesenna lucerka uništena u potpunosti. Starija lucerka od dve do tri godine se oporavlja, a u branjenom delu Kupinova, kao i ostalim mestima gde su štete nastale od podzemnih voda, oštećenja na kukuruzu i pšenici se kreću od 10 do 15 odsto u zavisnosti od parcele do parcele. Soja je izdržala i oporavlja se. Na oko 10 odsto parcela kukuruz je presejan na nebranjenom delu i domaćini će ga, najverovatnije koristiti za silazu. Drugo mesto koje je u majskom nevremenu bilo najviše ugrozeno

je Obrež i tu su štete na ratarskim kulturama slične kao i u Kupinovu u branjenom delu, a ostala mesta, poput Brestača, Sibača, Subotića, Sremskih Mihaljevac, Pećinaca, Šimanovaca i t.d. pretrpela su štete od podzemnih voda. Najviše su ugroženi plastenici, a Popinci su jedino selo u pećinčkoj opštini iz kojeg nije bilo prijava za procenu štete na poljoprivrednim kulturama.

Komisija svoj posao ovih dana privodi kraju i po rečima Milana Aleksića, štete u poljoprivredi od poplava i podzemnih voda u opštini Pećinci, preliminarno su procenjene na oko 40.000.000 dinara.

– Trudimo se da štetu realno procenimo, i ljudi su fer i slažu se s našim procenama – kaže Milan Aleksić i dodaje da poljoprivrednici očekuju da dobiju neku nadoknadu za uništene useve vremenskom nepogodom.

G. M.

AKTUELNOSTI

SREMSKA MITROVICA • UDRUŽENJE ZA AGRAR SREMSKE PRIVREDNE KMORE O ŽETVI I POSLEDICIMA POPLAVA

Štete evidentirane na 4.000 hektara

Štete od poplave evidentirane na područjima pored Save, ali osim na području poplavnog talasa, šteta ima i od podzemnih voda i od bolesti pšenice

Cene pšenice i štete u poljoprivredi Srema kao posledice poplave i suvišnih voda bile su centralne teme rasprave na sednici Udruženja za agrar Sremske privredne komore koja je održana 19. juna. Ovaj komorski odbor se, tradicionalno u ovo vreme, bavi temama prolećne setve i žetve, ali je ovoga puta, šteta u agraru bila takođe aktuelna.

- Cena pšenice je sada 17 do 18 dinara, poljoprivrednim proizvođačima ona je sigurno niska, jer su morali mnogo novca da potroše za zaštitu useva, a setva je takodje bila skuplja zbog skupljih reproduktivnih materijala. Ukoliko cena bude kao što je sada, ona će teško pokriti troškove setve. Prinosi pšenice će, smatra se, biti niži 15 odsto zbog pojave bolesti, ali deo pšenice je polegao u maju pa će i tu biti zabeležena šteta i smanjen kvalitet zrna - smatra **Vladimir Vlaović**, sekretar za Udruženja za agrar Sremske privredne komore.

Vladimir Vlaović,
sekretar za poljoprivrednu

Sekretar komorskog Udruženja za agrar doda je da su vremenski uslovi koji su vladali tokom zime i prole-

tos nagovještavali da će ova godina biti sušna i bez padavina. Međutim, vremenske prilike su takva očekivanja demantovale u aprilu i maju, kada je zabeležena ne samo velika količina padavina po kvadratnom metru već i veliki vodostaj reka i poplave, ali i dejstva podzemnih i nadzemnih voda čije posledice se sumiraju i procenjuju. Koliko će to uticati na prirose u žetvi ostaje da se vidi, ali se zna da u Sremu treba požnjeti oko 62.572 hektara strnina, da je žetva ječma i pčenice u toku. Prema komorskim podacima pšenica je zasejana na 55.640 hektara, ozimi ječam na 4.556 hektara, jari ječam je zastupljen na 322 hektara, pod tritikaleom je 1.200 hektara a 784 hektara je zasejano uljanom repicom.

- Veliki problem su štete od poplave evidentirane na područjima pored Save, ali osim na području poplavnog talasa, šteta ima i od podzemnih voda i od bolesti pšenice. Naime, lisna rđa je zahvatila veće površine u Vojvodini, Srbiji i u Sremu. Poljoprivred-

ŠID • SO FORMIRALA ANKETNI ODBOR

Zakup oranica pod lupom

Na nedavno održanoj sednici SO Šid formiran je anketni odbor za proveru korišćenja poljoprivrednog zemljišta uzetog u zakup u koji su imenovani: **Miroslav Nonković** kao predsednik i članovi **Nebojša Subotić, Dejan Bulatović, Zvonko Hnatko, Vlajko Manojlović i Ivica Jović**.

Do formiranja anketnog odbora i preispitivanja zakupa oranica doveo je slučaj samovlasnog zauzeća 82 hektara na prostoru buduće industrijske zone kod Adaševaca. Zadatak Anketnog odbora biće da utvrdili da li ima još sličnih slučajeva, te da li je neko od zakupaca naknadno, za veći iznos, ustupio izlicitirane površine nekom drugom.

Pored Anketnog odbora, ovim slučajem baviće se i Opštinsko javno pravobranilaštvo u Šidu. Kako je rekao **Milan Filipović**, opštinski javni pravobranilac, o svemu je obavešteno Ministarstvo poljoprivrede, policija i pravosuđe.

- Zauzećem oranica pričinjena je šteta lokalnom budžetu kojem bi pripalo 40 posto od izlicitiranog iznosa, a 60 posto državi. Rešenje je da se vansudskim poravnanim naplati naknada, ali to ne isključuje i krivičnu odgovornost onoga ko je samovlasno zauzeo parcelu od 82 hektara – rekao je Filipović.

Rok za preispitivanje korišćenja državnih oranica je 30 dana.

ŠID • RASPISAN JAVNI POZIV

Dokazivanje prava prečeg zakupa

U skladu sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu Opština Šid raspisala je javni poziv za dokazivanje prava prečeg zakupa poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini na teritoriji opštine Šid za 2015. godinu.

Sva zainteresovana lica neophodno je da dostave potrebnu dokumentaciju radi dokazivanja prava prečeg

zakupa na poljoprivrednom zemljištu u državnoj svojini na teritoriji opštine Šid za 2015. godinu. Sve informacije po putu javnog poziva mogu se dobiti lično u prostorijama Kancelarije za poljoprivredu Opštinske uprave Šid, ulica Karađorđeva, br.2, kancelarija br.4 ili na broj telefona 022/712-022. Kontakt osoba je **Sava Mihađović**.

ŠID • U TOKU PREGLED KOMB AJNA

Za Jamenčane besplatno

Za žetvu pšenice na 5.635 hektara oranica planirano je 177 kombajna na području šidske opštine. Tehnički pregledi koji su počeli 19. juna privode se kraju. Troškovi iznose kao i prošle godi-

ne, 1.500 dinara po kombajnu, odnosno 2.000 dinara ukoliko se vrši izvan utvrđenog rasporeda. Vlasnicima kombajna u Jameni, koja je u maju bila poplavljena, ova usluga biće besplatna.

S. M.

STANJE POVRTARSKIH, RATARSKIH I VOĆARSKIH KULTURA

Štetočine u usevu paprike

Redovnim pregledom useva paprike na lokalitetu Buđanovci (fenofaza cvetanje i razvoj prvih plodova) uočava se prisustvo jajnih legala kukuruznog plamena, *Ostrinia nubilalis* i jaja gama sovice, *Autographa gamma* na naličju (slika 1), a od 17.06. i jaja pamukove sovice, *Helicoverpa armigera* na licu listova. (tabela 1.)

Kod jaja registrovanih 10. i 12.06. došlo je do piljenja.

Najbolji momenat za tretman je početak piljenja larvi insekticidima ovicidno-larvicidnog dejstva.

- Coragen 20-SC (a.m. hlorantilaniprol) 0,14-0,2 l/ha;
- Avaunt 15-EC (a.m. indoksakarb) 0,17-0,25 l/ha;
- Affirm 095-SG (a.m. emamektin benzoat) 1,5-2 kg/ha.

Voditi računa o vremenu berbe, karenci preparata i broju dozvoljenih tretmana u toku vegetacije.

Stanje u usevu šećerne repe

U usevu šećerne repe (setva 18.03.2014., faza: razviće korena) na oglednoj parceli (Ruma/Fišer), redovnim vizuelnim pregledima, kao i mikroskopiranjem biljnog materijala nije registrovano prisusvo pega da prouzrokuva pegavosti lista šećerne repe (*Cercospora beticola*). (tabela 2.)

Ruma/Fišer Datum	DIV	Dvodnevni DIV	Dnevni rizik od infekcije
11.06.	3	3	slab
12.06.	4	7	visok
13.06.	3	7	visok
14.06.	6	9	visok
15.06.	5	11	visok
16.06.	3	8	visok
17.06.	5	8	visok
18.06.	5	10	visok
19.06.	5	10	visok
20.06.	0	5	umeren

(tabela 2.) Pregled povoljnih uslova za ostvarenje infekcije

Jaje gama sovice

Optimalni uslovi za infekciju su temperatura oko 25°C i relativna vlažnost vazduha preko 90%. U ovakvim uslovima inkubacioni period traje 7-10 dana, nakon čega dolazi do pojave pega. Inkubacioni period se produžava sa sniženjem temperature.

S obzirom da smo u proteklih desetak dana imali veoma povoljne uslove za ostvarenje infekcije, u nadrednim danima možemo očekivati i pojavu prvih pega.

Preporučujemo proizvođačima da obilaze svoje parcele i prate pojavu i brojnost pega radi utvrđivanja epidemiološkog praga (kada

se na 50% biljaka registruje makar po jedna pega), kada treba obaviti tretman.

Za sada ne preduzimati hemijske mere zaštite.

Zaštita jabuke

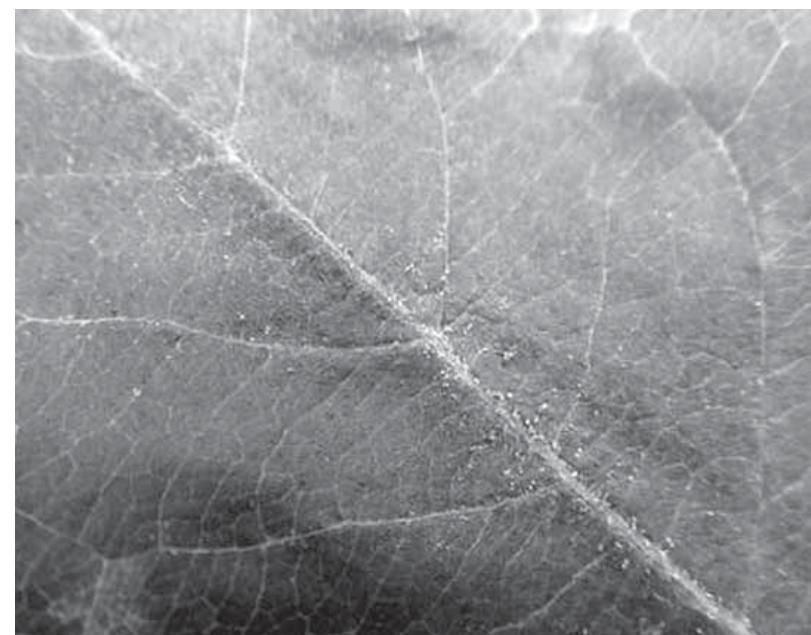
Jabuka se u zavisnosti od sorte i lokaliteta nalazi u fenofazi 74 (plodovi veličine 40 mm) po BBCH skali. S obzirom da je prestala opasnost od primarnih infekcija *Venturiom inaequalis*, zaštitu jabuke treba nastaviti preventivnim preparatima:

- a.m. mankozeb (Mankogal-80, Dithane M-45) u koncentraciji od 0,2-0,25%;
- a.m. ditianon (Delan 700-WG) u koncentraciji od 0,07%
- Ako su voćnjaku prisutni sveži simptomi venturije na listu i plodu, a preventivna tretiranja nisu obavljena na vreme – pre padavina, u program zaštite treba uključiti i fungicide sistemičnog dejstva;
 - a.m. difenokonazol (Score 250-EC) u koncentraciji od 0,015-0,02%;
 - a.m. difenokonazol + izopiramid (Embrelija 140 SC) u dozi od 0,1 l/ha
 - a.m. tebukonazol (Akord) u dozi od 0,03%

Suzbijanje pepelnice i dalje vršiti

Datum	Jajna legla kukuruznog plamena	Jaja gama sovice	Jaja pamukove sovice
10.06.	2% biljaka	2% biljaka	0% biljaka
12.06.	1% biljaka	1% biljaka	0% biljaka
17.06.	1% biljaka	1% biljaka	5% biljaka
20.06.	0% biljaka	1% biljaka	2% biljaka
Ukupno:	4% biljaka	5% biljaka	7% biljaka

(tabela 1.) Dinamika polaganja jaja

Larve i jaja *T. Urticae*

sistemičnim preparatima uz dodatak preparata na bazi sumpora za čiju primenu treba obratiti pažnju na temperaturu vazduha. Pepelnici suzbijati sve do formiranja rodnih pupoljaka za sledeću godinu.

Suzbijanje jabukovog smotavca

Na punktu Suvodol, gde se prakti monitoring jabukovog smotavca (*Carpocapsa pomonella*), posle duže pauze 06.06.2014. na fero-monkskim klopkama registrovan je imago i svaki dan imamo ulov od 1-2 imaga. Trenutna temperaturna akumulacija iznosi 388 DDC. Vizuelnim pregledom uočena su jaja na plodovima, kao i ubušenja u plodove. S obzirom da u voćnjacima imamo prisutne sve faze razvoja smotavca jabuke zaštitu obavljati preparatima ovicidno-larvicidnog dejstva:

Preporuka preparata:

- Coragen 20 SC (hlorantaniriprol) 0,02%
- Pyrinex (hlorpirifos) 0,25%
- Calypso (tiakloprid) 0,35%
- Mospilam (acetampirid) 0,025%

SREMSKA MITROVICA:

Alternaria mali na jabuci

Alternaria mali je patogen koji prežimljava u obliku micelije u opalom lišću.

Optimalni uslovi za klijanje i razvoj infekcije su temperature od 20-30 stepeni i vlažnost lista u trajanju od 8 sati, period inkubacije traje 24-48 sati.

Nakon toga na listu se javljaju rđasto smeđe pege, gljivica luči i fitotoksin koji prouzrokuje žućenje i opadanje lišća.

Na plodovima se takođe javljaju pege, one se nalaze na strani ploda koji je izloženiji suncu.

Primarne infekcije vrše se u toku cvetanja, to je period primarnih askospornih infekcija od *V. inaequalis* i biljni organi su zaštićeni fungicidima.

Kritičan period za razvoj infekcije je period u junu i julu mesecu, kada je smanjena upotreba fungicida u voćnjacima, naročito onim koji su bez simptoma od čadave krastavosti.

U toku letnjih meseci kada su temperature i relativna vlažnost visoka, naročito u voćnjacima sa sistemom za navodnjavanje i protivgradnom mrežom, može doći do sekundarnih infekcija patogenom.

Obilaskom zasada jabuke uočili smo karakteristične simptome a kasnijom izolacijom i zasejanjem na hranljive podlage, izolovali smo kondidije *Alternaria mali*.

Preporučuje se proizvođačima preventivni tetmani preparatima na bazi aktivne materije mancozeb, kaptan, boskalid, fluazinam.

Grinje u zasadu jabuke

Obilaskom zasada jabuke na teritoriji RC Sremska Mitrovica uočena je pojava piljenja larvi obične baštenske grinje *Tetranychus urticae* i crvenog voćnog pauka *Paronychus ulmi*.

Preporučuje se proizvođačima obilazak parcela i pregled lica i načića lista jabuke.

U slučaju pojave štetočine, čija brojnost prelazi prag štetnosti, koji je u letnjim mesecima 2-3 odrasle jedinke po listu, potrebno je uraditi tretman.

Tretman izvršiti nekim od sledećih preparata:

- a.m. abamektin Abastate, Kraft 1,8EW, Invert EW, Vertimec 018 EC u koncentraciji 0,075-0,1% uz dodatak letnjeg mineralnog ulja u koncentraciji 0,2-0,3% tretman uraditi na temperaturama nižim od 25°C;
- a.m. tebufenpirad preparat Maisai u konc. 0,05%

Treba nastaviti sa zaštom jabuke

Zaštita KUPUSA

U usevima kupusa na otvorenom, primećena je pojava larve kupusara (*Pieris brassicae*), kupusnog moljca (*Plutella xylostella*) i bela leptirasta vaš (*Aleyrodes proletella*). Potrebno je izvršiti suzbijanje navedenih štetočina, pre nanošenja većih šteta na usevima.

Za suzbijanje preporučujemo in-

sekticid FOBOS EC ili TALSTAR 10 EC u dozi od 0,3 l/ha.

Smene kišnog i sunčanog vremena pogoduju razvoju bolesti i za preventivni tretman preporučujemo DAKOFLO 2,5-3 l/ha.

Sa navedenim preparatima treba primeniti okvašivač NU FILM 17 u količini od 0,3 l/ha.

Zaštita PAPRIKE

U usevima paprike mogu se naći položena jaja najznačajnijih štetočina i različiti stadijumi biljnih vaši.

Za suzbijanje biljnih vaši treba primeniti TONUS u dozi 0,25 kg/ha, a za larve leptira nakon piljenja FOBOS EC.

Preventivni tretman za suzbijanje gljivičnih i bakterijskih prouzročavača bolesti odlične rezultate daje kombinacija preparata MANKOGAL 80 + BAKARNI OKSITHLORID u koncentraciji 0,25% + 0,5%.

Štete na listovima i plodovima paradajza

Zaštita VIŠNJE

Usled povoljnih klimatskih uslova u mnogim zasadima višnje prisutni su simptomi ošpičavosti lišća koje izaziva fitopatogena gljiva *Blumeria jappii*.

Nakon berbe neizostavno treba izvršiti fungicidni tretman u cilju suzbijanja pomenutog patogena i sprečiti defolijaciju napadnutih biljaka. Za ovaj tretman treba koristiti kombina-

ciju fungicida MANKOGAL 80 u koncentraciji 0,25% i AKORD u koncentraciji 0,05-0,075%.

Za suzbijanje lisnih vaši treba dobiti TONUS u koncentraciji 0,025%.

Ospe na listu višnje

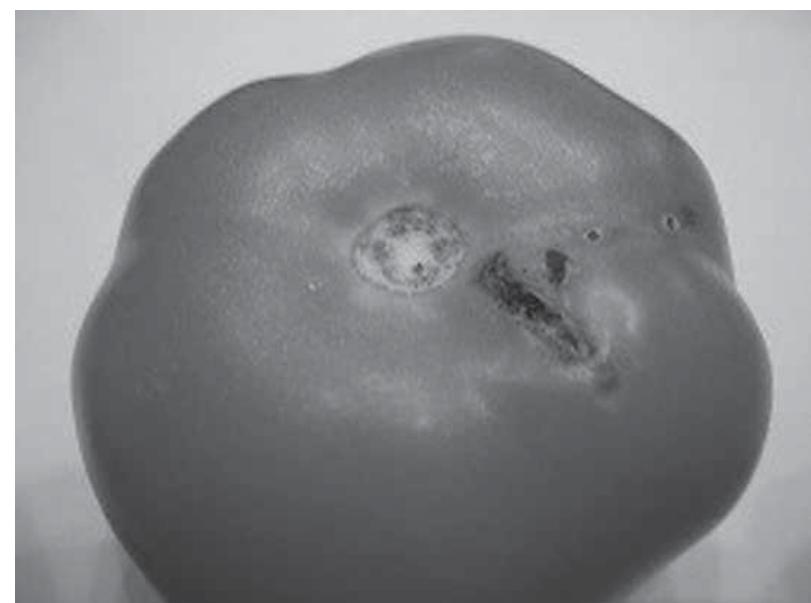
Zaštita i ishrana PARADAJZA

Usled povoljnih uslova na više lokaliteta u usevima paradajza došlo je do pojave plamenjače (*Phytophthora infestans*). Potrebno je odrediti tretman sistemičnim fungicidom ALIJANSA u dozi od 2,5 kg/ha. Za suzbijanje vaši i ostalih štetočina potrebno je primeniti insekticid TALSTAR 10 EC u koncentraciji 0,05%.

U plastenicima je došlo do poja-

ve paradajzovog moljca (*Tuta absoluta*) i zabeležene su štete na listovima i plodovima. Za suzbijanje dobre rezultate je pokazala kombinacija bifentrina i piriproksifena.

Za ishranu kroz sistem za zaliwanje potrebno je pustiti SOLUVEG 20:20:20 1 gram po biljci ili folijarno u kombinaciji sa navedenim preparatima u koncentraciji 2-3%.

Zaštita SUNCOKRETA

Vremenski uslovi pogoduju razvoju bolesti u usevima suncokreta.

Na većini parcela koje su sejane u optimalnim rokovima setve poslednji je momenat kada klasičnim traktorom može da se odradi tret-

man. Potrebno je pregledati useve i ukoliko je potrebno, odrediti tretman fungicidom KUBIK PLUS u dozi od 2,5 l/ha.

Za prihranu useva uz fungicidni tretman treba dodati SOLUVEG 20:20:20 2-3 kg/ha.

Zaštita i prihrana suncokreta

Postepene promene proizvodne strukture

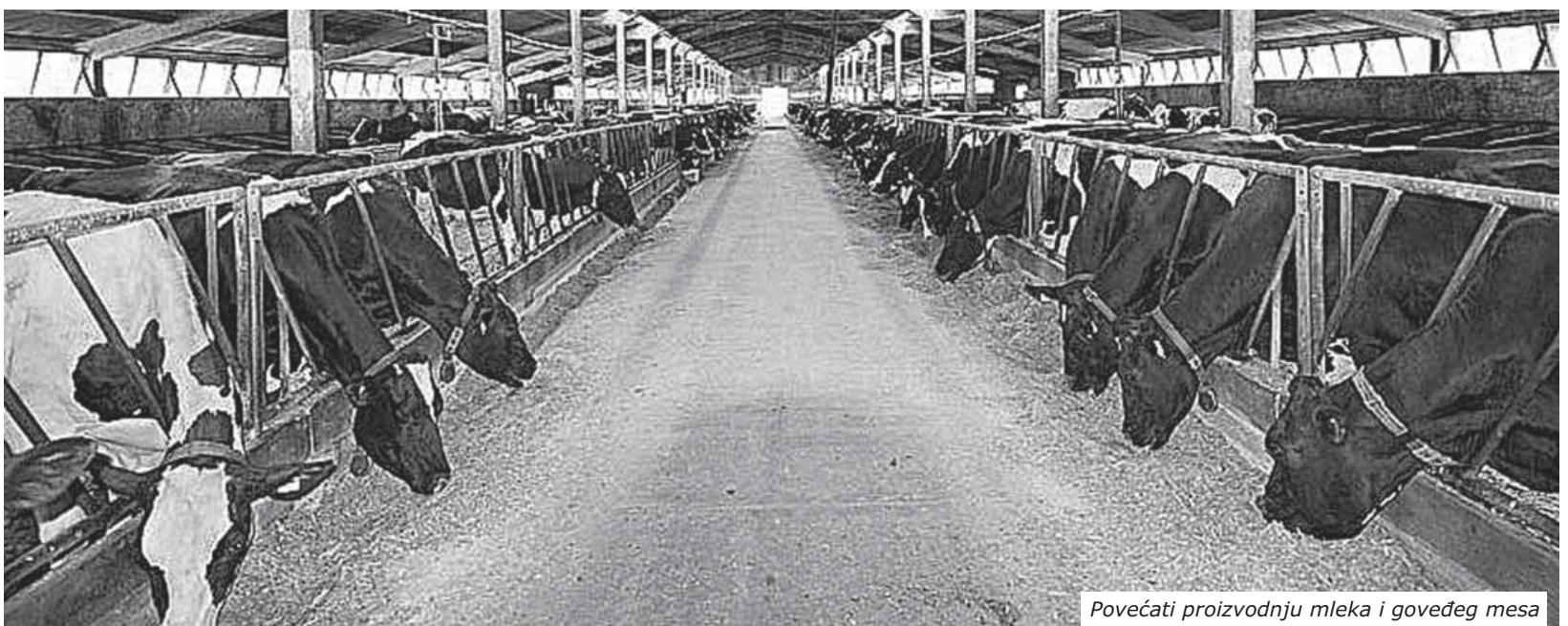
Piše:
Branislav Gulan,
član Odbora za selo
Srpske akademije
nauka i umetnosti

Za razliku od zagovornika brze promene proizvodne (setvene) strukture, u cilju smanjenja površina od pšenicom, a povećanje površina pod industrijskim biljem (o čemu se razgovara već četiri decenije) predlaže se postepeno uspostavljanje željene proizvodne strukture, doveđeći je prvo na nivo iz 1990. godine, uz brže promene u stočarskoj proizvodnji, intenziviranjem proizvodnje u govedarstvu radi veće proizvodnje mleka i govedjeg mesa. Projektovana proizvodna struktura, pored toga što uspostavlja kvalitet iz vremena 1990. godine zagovara povoljniju (postepeno) zastupljenost industrijskog bilja i daje značajnu zastupljenost žita (posebno pšenice).

Zadržavanje pšenice u strukturi setve u predloženom obimu, objašnjava se činjenicom da pšenica zahteva manja ulaganja u vremenu kada su (će) finansijska sredstva biti veoma skromna i skupa; procenom da će situacija na svetskom tržištu i u narednom periodu biti za proizvodnja i izvoznika pšenice interesantna, još uvek visokom potrošnjom po glavi stanovnika (oko 180 kilograma); potrebotom poštovanja plodoreda, kao i činjenicom da se pšenicom najefikasnije, bez zagadjivanja zemljišta možemo boriti protiv korova, koji je ozbiljno ugrozio obradive površine (po starim podacima neobraduje se

Prema poslednjem popisu iz 2012. godine u Srbiji postoji oko 5,1 miliona hektara zemljišta, a od toga 4,2 miliona hektara je obradivo zemljište. Medutim, novo je to što popis nije registrovao te kategorije. Odnosno, po popisu je izneto korišćeno poljoprivredno zemljište, koje iznosi samo 3.356.000 hektara. Zato se sad postavlja pitanje da li to znači da postoji i nekorišćeno poljoprivredno zemljište

Povećati proizvodnju mleka i goveđeg mesa

oko 400.000 hektara, a po novim to je dvostruko više!?).

Projektovana proizvodna struktura uz oživljavanje stočarske proizvodnje, obezbeđice 2020. godine godišnji rast fizičkog obima poljoprivredne proizvodnje od prosečno dva do četiri odsto, i učešće društvenog proizvoda poljoprivrede u ukupnom društvenom proizvodu zemlje oko 10 odsto. U vremenu posle 2020. godine, projektovana proizvodna struktura obezbeđice godišnji rast fizičkog obima poljoprivredne proizvodnje od oko 1,5 do dva odsto i učešće poljoprivrede u stvaranju društvenog proizvoda zemlje nešto ispod deset odsto.

Ovakva projekcija pretpostavlja i veću upotrebu faktora intenzifikacije poljoprivredne proizvodnje (mineralnih djubriva, sredstava za zaštitu

Potencijali

Srbija raspolaže sa 5.097.000 hektara poljoprivredne površine (0,59 hektara po stanovniku). Od toga su 4.224.000 obradive površine (0,47 hektara po stanovniku) što je iznad standarda zemalja Evrope. Jer, u nekim zemljama EU obradive površine po stanovniku iznose: Holandija 0,06 hektara, Nemačka 0,19, Madjarska 0,51, Italija 0,20 hektara, Francuska 0,33 i Danska 0,50 hektara

bilja, kvalitetnog sortnog semena, kvalitetne proteinske stocne hrane, efikasnije poljoprivredne mehanizacije).

Sa ozdravljenjem primarne poljoprivredne proizvodnje, pokrenuće se i sva ostala prateća industrija (hemiska, mašinska, gradjevinarstvo, trgovina...) koji takođe moraju da shvate da je opstanak nekih grana navedenih industrija isključivo vezan od stanja poljoprivrede.

Realizacijom ovako projektovane poljoprivredne proizvodnje mogu se konstantno obezbeđivati, posred zadovoljenja domaćih potreba za hranom i značajni suficieti većine poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

- od 4.600 sela u Srbiji čak 73 odsto nema dom kulture ni biblioteku;
- u Srbiji je danas gotovo 11 potpuno praznih naselja, dok 85 ima njih manje od deset stanovnika. U 986 sela danas manje od po 100 žitelja;
- u 86 odsto sela opada broj stanovnika;
- poštu nema čak 2.000 sela;
- čak 500 sela nema asfaltni put i vezu sa svetom
- u 400 sela u Srbiji nema ni prodavnice. Žitelji moraju na put da kupe hrani;
- u 2.760 sela nema vrtića;
- u 230 sela nema osnovne škole;
- u selima Srbije nedostupna je većina sadržaja za iole normalan život;

Srpsko selo danas

Na ovaj način zaustavili bi i negativne trendove u srpskom selu. Njegovo stanje danas je sumorno:

• u dve trećine sela nepostoje veterinarska ambulanta iako je glavno zanimanje poljoprivreda, a samo u malom broju ruralnih naselja postoje biljne apoteke

• u Srbiji svake godine više umre nego što se rodi između 35.000 i 40.000 stanovnika. Ako se tako nastavi već 2220. godine na ovim prostorima više neće biti ovog naroda. Živeće neki drugi ljudi. Period od dva veka je dug za običnog čoveka, a za istoriju – nije;

• teški uslovi za život, udaljenost od gradova, loša mreža puteva i gotovo nikakve šanse za zaradu, osim obrade zemlje najčešći su razlozi zbog čega su proteklih decenija sela gotovo desetakovana;

• sela su zapuštena. Ona ne služe samo za proizvodnju hrane, već njezini žitelji moraju da imaju i pristojan život. Primera radi u Sloveniji na pograničnom području ako ima pet kuća u njima ima života, zna se šta i za koga proizvode. Od toga i žive. To je prehrambena sigurnost, ali i državna bezbednost na granici;

• dakle, selu treba ambulanta, frizer, apoteka, automehaničar, prodavnice;

• stagnaciju i demografsko propadanje sela možemo da sprečimo samo politikom uspešnog ruralnog razvoja, koje se neće ticati samo poljoprivrede, već i svih ostalih zanimanja i usluga

Sve ovo ukazuje na mogućnosti i potencijale srpske poljoprivrede u proizvodnji hrane, kao i kritičnog sadašnjeg trenutka u ovoj za zemlju najvažnijoj privrednoj oblasti. Posebno je bitno stvaranje uslova za finansijsku konsolidaciju agrara, kako bi se predvidjene projekcije mogele ostvariti. Predlozi se baziraju na realnosti, kao i na iskustvima razvijenih zemalja. Neki predlozi i rešenja imaju i provokativan karakter, sa ciljem da podstaknu razmišljanja i slobodu pronalaženja i drugih mogućih rešenja. Ovakvim korišćenje postojećih potencijala u poljoprivredi Srbije bi se mogao stvarati – profit i to bi bilo privlačno zanimanje. Jer, dosadašnji sam naziv seljak je bio pogrdan i niko nije htio da se bavi tim poslom.

Gazdinstva i posed

Umesto sadašnjih 630.000 sitnih poljoprivrednih gazdinstava, u Srbiji bi oko 2020. godine bilo oko 350.000 komercijalizovanih gazdinstava s prosečnim posedom od oko 15 hektara. Ostalo bi bile okućnice i sitna gazdinstva, koja bi, takođe, bila značajna za naturalnu potrošnju i tržište. Proizvodnjom hrane u Srbiji bavi se oko dva miliona ljudi. Prema poslednjem popisu iz 2012. godine u Srbiji postoji oko 5,1 miliona hektara zemljišta, a od toga 4,2 miliona hektara je obradivo zemljište. Medutim, novo je to što popis nije registrovao te kategorije. Odnosno, po popisu je izneto korišćeno poljoprivredno zemljište, koje iznosi samo 3.356.000 hektara. Zato se sad postavlja pitanje da li to znači da postoji i nekorišćeno poljoprivredno zemljište. Dakle, ako postoji korišćeno i nekorišćeno zemljište, onda u Srbiji trenutno postoji blizu milion hektara nekorišćenog zemljišta! To nije dobro, jer, bilo kakva proizvodnja da postoji na tim nekorišćenim posedi, ona može da doneše značajne količine hrane.

(Kraj)

Naselja sa manje od 100 stanovnika

1948 – 1961. godine	oko 80
1971.	140
1981.	280
1991.	487
2002.	713
2011.	986

Za proizvođače i izvoznike pšenice će biti interesantna i u narednom periodu

RADENKOVIĆ, LEŽIMIR, ERDEVIK • ISKUSTVA SREMSKIH POLJOPRIVREDNIKA

Da bi opstao, moraš sve raditi

Tomislav Janković iz Radenkovića kaže da u seoskom domaćinstvu mora da postoji podela rada

- **Gospava Popović iz Ležimira gaji dunje, jer su one deficitarno voće na nađem tržištu**
- **Zlatko Plahčinski iz Erdevika nakon radnog vremena, sa ocem deli sve poslove na imanju**

Poljoprivreda je, to svi stručnjaci i laici kažu, naša šansa za izlazak iz ekonomске krize, u borbi protiv gladi, u strategiji bržeg zapošljavanja, u razvoju privrede, u opstanku sela, put boljog ekonomskoj politici... Ali, oni koji se poljoprivredom bave kažu da bi se napred rečeno ostvarilo ako država i društvo treba reše neke veoma bitne stvari. Najbitnije je, čini im se, da se unapred uredi i zna koliko hrane sa njiva državi treba i koliko će se taj rad, bar otprilike, plati onima koji na njivama rade. Dok sremski seljaci čekaju odgovor na ta pitanja snalaze se kako znaju i umeju. Uglavnom, oni su i ratarci i stočari, najviše „svaštare“ jer smatraju da će tako lakše prevazići teškoće i dileme koje postoje na našem tržištu.

Uzdaj se u sebe

Tomislav Janković iz Radenkovića, bavi se stočarstvom, povrtarstvom i ratarstvom, a celokupno imanje obrađuje sa suprugom, sinom i snajom. Pomažu i unuci koliko mogu. Ovaj 61-godišnjak ima 12 hektara zemlje, zakup ga ne zanima, a svoje imanje koristi za gajenje povrća, voća i ratarских kultura.

- U kući nam žive tri generacije, dve su angažovane oko zemlje i uopšte domaćinstva, treća uči. Poslovi su podešeni: ja najviše radim u ratarstvu, sin i snaha angažovani su oko povratstva, a moja supruga se bavi stokom - kravama, ovcama i svinjama. Situacija u poljoprivredi jeste teška, ali se mora mnogo raditi i svaštati raditi da bi opstali. Ako sve stavljaju na papir - neće ništa postići. Uspeh se postiže samo radom, mišljenja je Tomislava Jankovića.

Porodica Janković iz Radenkovića hektar svoje zemlje godinama odvaja za gajenje povrća. Gaji razno povrće, a plasira ga na pijacama. U tom poslu pomaže im čovek iz Beograda koji dvaput nedeljno dolazi u ovo mačvansko selo gde kupuje što Tomislav proizvede i potom prodaje na beogradskim tržnicama.

Jankovići drže četiri krave muzare, Tomislavov sin je nadležan za otkupnu stanicu mleka koja je

Gospava Popović, Ležimir

otvorena u njihovoј kući. U lokaluu je gde su ranije imali pekaru, ali su pekarstvom prestali da se bave jer im se nije isplatilo.

Svako ima svoj zadatak

- Moj sin je išao u poljoprivredni školu, posle i na kurs za pekara, pa smo počeli smo sa pećem hleb. Ovo selo je malo, nismo imali dobru prodaju i računa da mesimo i pećemo hleb. Zato smo odlučili da zemlju, koju smo ranije dali u zakup, uzmemmo nazad, a pekaru zatvorimo, objašnjava Tomislav.

U kući Jankovića vlada podela rada, ponavljamo, svako ima svoj posao, rasporedili su se ukućani u poslovima da nikom nije baš pretesko, a sve da na vreme postignu. Pomažu starijima koliko mogu unuka, učenica škole za farmaceute i unuk, učenik tehničke škole, ali je učenje njihova prva briga.

- Svaštarenje u poljoprivredi je spas, jer ako se opredeliš samo za jedno možeš da "punkeš". Zato mi radimo više poslova tako da smo sigurni da jedan uvek dobro prodje, otkriva svoj recept za opstanak Tomislav Janković.

Ove godine kada se mnogi seljaci ne nadaju uspehu, u poljima Jankovići gledaju u nebo i nadaju se neće biti leda. Od podzemnih voda

Ležimir

Tomislav Janković, Radenković

nisu imali štetu, a led može da padne iznenada i da im ceo trud bude uzalud. Cilj je da se povrati novac uložen u proizvodnju, u sisteme za navodnjavanje bez kojih se u ovim vremenskim uslovima ne može baviti proizvodnjom povrća. Pšenica koja ovih dana stiže za žetvu Tomislav Janković će ostaviti za sebe i ishranu stoke, jer se prodaja ne isplati zbog preniskih cene.

Dunje ranke u Ležimиру

Gospava Popović iz Ležimira, odlučila se sa svojim sinovima da zasnuje proizvodnju voća. Po voću je Fruškogorje poznato, ali Gospava je odlučila da posadi i dunje. Jer, mnogi stručnjaci smatraju da je to isplativa proizvodnja voća, budući da su dunje kod nas deficitarno voće.

- Moji sinovi **Goran** i **Stevica Popović** i ja zasadili smo 90 sadnica dunja, ali i 40 sadnica kajsija i 20 sadnica krušaka, a svoj voćnjak planiramo da širimo, jer imamo za to dobro mesto. Suprug **Đoka** je sada invalid, zemlju ne može da radi pa smo je dali u arendu, sinovi jesu zaposleni, ali hoće da rade zemlju, govori o porodičnim planovima Gospava Popović.

O dunjama su našli interesantan članak na internetu. Tražili su nešto čime bi se bavili, a da ne bude jabuka ili breskva, i kada su pročitali napis o dunjama odlučili su se to voće.

- To nije zahtevna voćka, imali smo troškove oko nabavke sadnica, ali oni su prihvatljivi, a jednog dana na dunjama može da se zaradi, jer je nema dovoljno kod nas, rekla nam je Gospava.

Popovićeve dunje su ovog proleća prvi put cvetale, zasadili su ih pre dve godine, a spremaju se za novi zasad dunja, ali kada budu obezbedili kvalitetne sadnice.

I radnik, i poljoprivrednik

Najsigurnije je poljoprivrednici ma koji imaju kakvo - takvo zapošlenje i platu, jer im to donosi manje materijalne brige, nego onima koji žive samo od agrara. Jedan od onih koji su zaposleni i obraduju zemlju je **Zlatko Plahčinski**, iz Erdevika. Zlatko je radnik u seoskoj školi koji slobodno vreme posvećuje poljoprivredi.

Porodica Plahčinski inače, gaji soju, pšenicu i kukuruz, ali se ove godine od letine ničemu ne nada. razlog su vremenski uslovi, štete

Zlatko Plahčinski, Erdevik

od suvišnih voda, ali i otkupne cene roda, koje zna Zlatko, neće biti za zaradu.

- Pre nekoliko godina bila je dobra cena i pšenice i kukuruz, a sada je sve drugačije, skoro da se sada ne isplati. Zemlja je u Erdeviku skupa. To se vidi po arendi koja je od 200 evra za jutro pa naviše. Na mestu gde je bio hmeljarnik daje se i 100.000 dinara po hektaru zaka-pa, komentariše Zlatko.

Svoje proizvode Plahčinski plasiraju preko privatne seoske zadruge. Za sada imaju korektnе odnose, da-ju kooperantima novac na vreme za predatu robu.

- Zemlju radim sa ocem kome je 69 godina. Iako otac više nije mlad, uspevamo zajedno da na vreme obradimo njive. Ja sam na poljima angažovan posle radnog vremena, popodne ili predveče. Dobro nam dodje i što obojica znamo da po-pravljamo mehanizaciju jer svaki dinar koji ne damo drugima, nama je dobrodošao, poručio je Zlatko Plahčinski iz Erdevika.

Kad su dunje cvetale

Radenković selo vrednih ljudi

RUMA • ODRŽAN DAN POLJA STRNIH ŽITA I HERBICIDNIH OGLEDA

Nove sorte žita za sremska polja

Zahvaljujući angažovanju PSS Ruma, u rumskom ataru stigle su nove sorte strnih žita koje treba da doprinesu većim prinosima i kvalitetu pšenice, kao i veći profit poljoprivrednim proizvođačima

Doljoprivredna stručna služba iz Rume održala je u prvoj dekadi juna tradicionalnu manifestaciju "Dan polja strnih žita i herbicidnih ogleda", na oglednim poljima na putu Ruma - Šabac.

Svake godine "Dan polja" koji organizuje PSS Ruma okupi velik broj poljoprivrednika, agronoma, zaštitara, predstavnika semenskih i hemijskih kuća. Ovom prilikom stručnjaci i poljoprivredni proizvođači razmenili su iskustava u cilju primene novih znanja i tehnologija kako bi se u rumskom ataru poboljšao kvalitet i prinos useva.

- Na "Danu polja" u Rumi pao ri su imali priliku da vide 44 sorte različitih strnih žita, od kojih su neke sasvim nove. Upravo zato što se određene sorte do sada nikad nisu ni pojavile na našem terenu, želeli smo da ih po prvi put prezentujemo našim poljoprivrednicima.

Takođe, u herbicidnim ogledima ratarima su prikazane razne kombinacije primenjenih pesticida gde su do izražaja došli njihovi pojedinačni efekti - rekao je dipl. inž. Goran Drobniak, savetodavac Poljoprivredne stručne službe u Rumi.

Pomoćnik ministra poljoprivrede Nenad Katanić, takođe je posetio "Dane polja" u Rumi. On je ovom prilikom istakao da preliminarna proce-

Goran Drobniak

Detalj sa Dana polja u Rumi

na šteta na poljoprivrednom zemljištu ukazuje na to da je u elementarnoj nepogodi poplavljeno oko 16.000 hektara oranica u Srbiji.

- Zato će ministarstvo za gotovo sve površine obezbediti seme kukuruza i soje, one FAO grupe zrenja koje je moguće u ovom momentu posejati. Ujedno, trudimo se da u što kraćem roku obezbedimo mineralno đubrivo i dizel gorivo za poljoprivrednike čije su parcele oštećene u poplavama - poručio je Katanić.

D. Čosić

REČ DIREKTORKE

Uspešan "Dan polja"

Nedeljka Jekić

- Ogledi su ove godine u dosta dobrom stanju. Zadovoljna sam i posetom ljudi koji su došli da vide šta imamo da im pokažemo. Pšenica je ove godine posebno interesantna da se vidi i u našim mikro oglededima, baš zbog svih problema koji su se sa njom dešavali tokom proizvodnog ciklusa - rekla je dipl. inž. Nedeljka Jekić, direktorka PSS Ruma.

REČ POLJOPRIVREDNIKA

Poštovati reči stručnjaka

Vasilije Stanivuković iz Vognja bavi se ratarskom proizvodnjom na 30 jutara zemlje. Setvenu strukturu mu čine pšenica, kukuruz i soja. Od pšenice je sejao Simonidu i Zvezdanu, od kukuruza hibride domaćih semenskih kuća, a od soje Balkan.

- Usevi mi se dobro drže i nadam se solidnim prinosima, jer se uvek trudim da ispoštujem agrotehniku prema rečima stručnjaka. Zato sam i danas ovde na Danu polja, da vidim i čujem šta ima novo - kazao je Stanivuković.

Vasilije Stanivuković

NOVI SAD • POTPISANI UGOVORI SA POLJOPRIVREDNICIMA

144 miliona dinara bespovratnih sredstava

Dokrajinski sekretar za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Goran Ješić, potpisao je prošle nedelje 59 ugovora sa poljoprivrednicima o dodeli bespovratnih sredstava u ukupnom iznosu od 144 miliona dinara korisnicima sredstava koji su učestvovali na konkursu za male prerađivačke kapacitete i za protivgradne mreže, kao i za nabavku boks paleta.

- Po principima koje smo ustavili u politici razvoja agrara, u protekle dve i po godine uložili smo 1,5 milijardu dinara - rekao je Ješić i naglasio da se ideja Pokrajinske vlade odnosila na kapitalne investicije, jer samo one osiguravaju sigurnu poljoprivrednu proizvodnju.

- To su, između ostalog, zalivni sistemi, protivgradne zaštitne mreže, prerađivački kapaciteti. To znači da će mali poljoprivredni proizvođači moći da nabave

Goran Ješić sa poljoprivrednicima

modernu opremu, povećaju obim proizvodnje i, naravno, upošljavanje u tih tridesetak malih po-

gona na teritoriji Vojvodine - rekao je Goran Ješić.

Konkurs za male prerađivačke

kapacitete ima za cilj proširenje privrednih aktivnosti na selu. Podsticajna sredstva su namenjena za sufinansiranje adaptacije objekata za preradu poljoprivrednih proizvoda, nabavku opreme za preradu voća i povrća, grožđa, uljanih kultura, lekovitog, začinskog, aromatičnog bilja, pčelinjih proizvoda, košnica i pčelinjih društava.

Ove sedmice su potpisani takvi ugovori sa 32 korisnika, u ukupnoj vrednosti 35.435.933 dinara. Najveći deo sredstava u iznosu od 22.074.507 dinara, odnosno 62,3 odsto, biće usmereno u adaptaciju objekata za preradu voća i povrća, nabavku opreme za preradu voća, povrća i opreme za hladnjake. Za nabavku opreme za preradu grožđa i adaptaciju objekata za preradu grožđa izdvojeno je 4.162.953 dinara, odnosno 11,7 odsto. Za adaptaciju objekata za preradu pčelinjih proizvo-

da i nabavku opreme za preradu pčelinjih proizvoda izdvojeno je ukupno 3.551.248 dinara, za nabavku opreme za preradu uljanih kultura 2.842.098 dinara, a za nabavku opreme za preradu lekovitog, začinskog i aromatičnog bilja 2.805.127 dinara.

Konkurs za nabavku nove opreme za zaštitu poljoprivrednih kultura od vremenskih nepogoda i ostale prateće opreme prevashodno je namenjen za nabavku protivgradnih mreža sa naslonom, a na zahtev samih voćara i za nabavku boks paleta za berbu i skladištenje voća. Potpisano je i uručeno 27 ugovora u ukupnoj vrednosti 108.330.531 dinara, pri čemu je u 17 registrovanih poljoprivrednih gazdinstava fizičkih lica na ovaj način uloženo 41.310.976 dinara, dok je za 10 pravnih lica obezbeđeno 67.019.555 dinara.

M. Balabanović

U službi poljoprivrednog razvoja

Dan polja strnih žita i herbicidnih ogleda Poljoprivredne stručne službe "Sremska Mitrovica", okupio je više stotina poljoprivrednih proizvođača, stručnjaka, predstavnika semenskih, hemijskih i drugih agrobiznis kuća iz cele Srbije

REČ DIREKTORA

Pomoć se mora upotrebiti

Žarko Suvić, direktor PSS "Sremska Mitrovica"

Dan polja strnih žita i herbicidnih ogleda u šećernoj repi, kukuruzu, soji i suncokretu koji je 20. juna na oglednim poljima u Laćarku i na Glacu organizovala Poljoprivredna stručna služba "Sremska Mitrovica", uz podršku lokalne samouprave, okupio je više stotina poljoprivrednih proizvođača, stručnjaka, predstavnika semenskih, hemijskih i drugih agrobiznis kuća iz cele Srbije.

Učesnicima Dana polja dobrodošli su poželeti dipl. inž. Žarko Suvić, direktor PSS Sremska Mitrovica.

- Veoma smo zadovoljni vašim odzivom na Danu polja. A vidim, odažvali su nam se gosti iz cele Srbije, jer ima zaista šta da se vidi i čuje od naših stručnih saradnika i naučnika - rekao je Suvić.

U prvom delu manifestacije učesnici Dana polja imali su prilike da vide stanje useva strnih žita i herbicidnih ogleda u šećernoj repi, soji i kukuruzu.

Ogled strnih žita

- Na oglednom polju pod strnim žitima urađena je uobičajena tehnologija proizvodnje: 470 kg NPK đubriva 5:24:16 i 170 kg uree u jednom prihranjivanju. Posejano je na vreme i ugrađeno je sve ono što treba. Protiv

Dipl. inž. Zoran Martinović

korova nismo imali nijedan tretman, samo je preventivno urađen jedan tretman protiv fuzarijuma, a poklopio se i sa žutom lisnom rđom - objasnio je dipl. inž. Zoran Martinović.

Žetva uz prekide kiše

Nadovezujući se na reči Martinovića, dr Novica Mladenov iz NS Instituta je poručio da se do kraja meseca očekuje početak žetve.

- Predviđa se da će žetva biti sa dosta prekida zbog padavina. Ova godina ostaće zapamćena i po tome što smo imali bolesti koje su nespecifične za naše područje, što je rezultat ovakvih vremenskih uslova. To nam govoriti da se moramo navrati na novi pristup u tehnologiji svake biljne vrste pa ga moramo prilagođavati godini, od čega će zavisiti i agrotehniku.

U makroogledu su zastupljene sve novosadske sorte koje se nalaze i u proizvodnji. Možete videti nekoliko sorti na koje mi ozbiljno računamo već od ove jeseni, a to su: NS Dika, NS Futura i NS Ilina - rekao je Mladenov.

Nove sorte strnina iz KWS-a

- Kompanija KWS je pre tri godine ušla u semensku proizvodnju odnosno u prodaju semena pšenice u Srbiji, a za te tri godine smo absolutni rekorde, pogotovo na ovoj parceli, jer sva tri prva mesta pripadaju kompaniji KWS, odnosno našem sortimentu. Ono što želim da istaknem je da kompanija KWS ima u ponudi šest pšenica, od najprihodnije sorte Sirtaki preko sorte Quality koja ima najbolji kvalitet. Naš sortiment je i prošle i ove godine odo-

zivom na Danu polja.

A vidim, odažvali su nam se gosti iz cele Srbije, jer ima zaista šta da se vidi i čuje od naših stručnih saradnika i naučnika - rekao je Suvić.

U prvom delu manifestacije učesnici Dana polja imali su prilike da vide stanje useva strnih žita i herbicidnih ogleda u šećernoj repi, soji i kukuruzu.

Ogled strnih žita

- Na oglednom polju pod strnim žitima urađena je uobičajena tehnologija proizvodnje: 470 kg NPK đubriva 5:24:16 i 170 kg uree u jednom prihranjivanju. Posejano je na vreme i ugrađeno je sve ono što treba. Protiv

useva strnih žita, na drugom delu lokaliteta u Laćarku, o herbicidnim ogledima u šećernoj repi, soji i kukuruzu govorili su stručni sa radnici iz PSS Sremska Mitrovica.

- Putem medijacije Ministarstva poljoprivrede, a posredstvom poljoprivrednih stručnih službi, vršena je raspodela donacija semena. U najskorijem roku, nakon što spiskovi budu ažurirani, planira se i podela goriva i mineralnih đubriva. Proizvođači koji dobiju pomoć u promaterijalu za poljoprivrednu proizvodnju moraju da potpišu izjavu da će ono što su preuzele morati i da upotrebe na svojim parcelama, jer će sve biti kontrolisano od strane nadležnih organa - naglasio je Suvić.

Izazovima proizvodnje. Želeo bih da proizvođačima skrenem pažnju i na sortu Basmati koja je jedna srednje kasna ali visokoprinosna sorta, ima i prinos i kvalitet, kao i na novu sortu Solehia koja je srednje rana sorta i od koje očekujemo dobar rezultat. U ponudi imamo jedini u Srbiji strinu i hibridnu raz. Za ovaj region onima koji se bave stočarstvom, tovom svinja, moja preporka je da svi koji seju tritikal probaju da poseju ovu raz. Prednost razu u odnosu na tritikal i pšenicu je u tome da ide samo 80 kg semena po hektaru, da nije sklona poleganju, da daje prinos isti ili veći nego što je prinos pšenice. Ono što je bitno u proizvodnji, odnosno krajnjem plasmanu, cena razi je 20 do 30 odsto veća na tržištu u odnosu na pšenicu - rekao je Perica Grujin, predstavnik kompanije KWS.

O bolesti žute rđe na žitima

- Šta reći o žutoj rđi u ovoj godini? Većina je ovaj problem imala na svojim parcelama, što je zaista bio ograničavajući faktor u proizvodnji žita.

Stručne službe su naravno radije svoj posao. I one su obaveštavale o pojavi ovog parazita, ali ono što bi globalno moglo da se kaže je da mi problem žute rđe znamo od ranije.

Međutim, ono što je novo i što je iznenadejuće za ovu godinu je njegova agresivnost. Mislim da se tu radi o pojavi novih rasa. To nije bio samo problem u Srbiji nego je to globalni problem. Tehnologija proizvodnje koja bude preporučivana i od poljoprivrednih stručnih službi i od ljudi koji se bave ovom problematikom je da treba da se poštuju sve agrotehničke mere i urede tretmani. Ukoliko budu normalni uslovi da se vrati ona prava zima ovaj problem će možda već sledeće godine biti zaboravljen - zaključio je dr Radivoje Jevtić iz novosadskog Instituta.

Detalj sa ogleda u kukuruzu

Dipl. inž. Senka Mišković

Kultivirati repu nakon pojave bakterioze

Posle stručnjaka za strna žita, na drugom delu lokaliteta u Laćarku, o herbicidnim ogledima u šećernoj repi, soji i kukuruzu govorili su stručni sa radnici iz PSS Sremska Mitrovica.

Dr Katica Škrbić

- Ovde su posejani strip ogledi od Ministarstva poljoprivrede, gde su zastupljene skoro sve kompanije. Imamo 18 novih sorti, zatim od kompanija KWS, Strube i Mariba. Takođe puno imamo mikroogleda od Ministarstva poljoprivrede, a to su sorte koje su u postupku priznavanja. U prvoj grupi imamo 32 prijavljene sorte, u drugoj godini ispitivanja 22 sorte. Takođe, imamo mikroogled od KWS-a, Mariba, Syngente, Strube-a, a kompanija Sunoko je dostavila 25 novih sorti. Imamo i mikroogled od Prognozno-izveštajne službe APV gde se ispituju različiti efekti fungicida na trulež korena.

REČ POLJOPRIVREDNIKA

Zahvaljujući agrotehniči usevi odlični

Jovan Miličević

O trenutnom stanju ratarskih useva u proizvodnji razgovarali smo sa Jovanom Miličevićem, poljoprivrednikom iz Šuljma. Ovaj vredni paor obrađuje 76 jutara zemlje, od kojih u vlasništvu ima 30 jutara, a ostalo je zakup. Kako kaže, što se tiče ratarske proizvodnje setvena struktura mu je standardna: pšenica, kukuruz, soja. Ali bavi se i proizvodnjom voća, grožđa i luterke.

- Moji ratarski usevi su u izvanrednoj kondiciji jer je urađena kompletanag agrotehniku, od analize zemljišta, do odabira sortimenta. Jednostavno nemam improvisacije. Radena je zaštita od korova i zaštita od bolesti.

Pošto pratim nauku, poštujem agrotehniku, mogu da kažem da sve novo što se primenjuje u proiz-

vodnji hrane mora da se isprati kako ne bi došlo do greške, jer svaka greška skupo košta - naglašava Jovan Miličević.

Dipl. inž. Ružica Mikić

Što se tiče korova uglavnom su bili prisutni širokolisni korovi, a naše varijante možete uporediti sa kontrolom. Zbog kasne setve i pripreme zemljišta nije bilo korova sirk, uglavnom su to širokolisni korovi chenopodium, solanum, tatula, palamida, itd. Imamo 31 varijantu i kontrolu - rekla je dipl. inž. Ružica Mikić.

Na Glacu su učesnici Dana polja imali priliku da vide jednu parcelu pod suncokretom, gde je nastavljen druženje i razmena iskustava iz proizvodnje.

D. Č.

ALTERNATIVNI OBLICI VINOGRADARSKE PROIZVODNJE

Organsko vinogradarstvo

Veoma brz razvoj tehnologije proizvodnje hrane krajem 20. veka, uz primenu bezbroj sintetičkih hemijskih preparata, udaljio je čoveka od prirode, narušio ravnotežu ekosistema i ozbiljno ugrozio ljudsko zdravlje. (Tabela 1.)

Iz tih razloga, čovečanstvo danas pokušava da se vrati prirodi i proizvodnji zdravstveno bezbednije hrane uz jednostavnu poruku: "raditi i živeti u skladu sa prirodom" (Lazić, 2008).

U poljoprivrednoj praksi postoje nekoliko tipova proizvodnje koji se razlikuju po nivou i kvalitetu primenjenih mera kao i sistemu kontrole i principima kojima se ta proizvodnja reguliše. To su: konvencionalna, integralna, organska i biodinamična proizvodnja. Organska proizvodnja kao specifičan i u današnje vreme najaktuelniji tip poljoprivredne proizvodnje u praksi i literaturi različitih zemalja ima različite nazive. U Mađarskoj, Španiji, Danskoj, Švedskoj i Hrvatskoj se koristi termin - ekološka proizvodnja, u Nemačkoj, Holandiji, Francuskoj, Italiji, Portugalskoj i Grčkoj - biološka proizvodnja, a u Velikoj Britaniji, SAD, Australiji, Srbiji i Makedoniji i nekim drugim zemljama - organska proizvodnja.

Alternativni načini proizvodnje

Konvencionalno vinogradarstvo je način proizvodnje grožđa i vina pod opšte prihvaćenim standardima, normama i poljoprivrednim zakonima sa ciljem da se dobiju što veći prinos dobrog kvaliteta pri čemu se na prvo mesto stavljuju ekonomski interesi. Zemljište se redovno obradava i ostavlja se otvoreno a u zaštiti protiv gljivičnih bolesti se koristi veliki broj sintetičkih hemijskih preparata. Išrani loze dominiraju raznovrsna mineralna đubriva. Vrši se eksploracija zemljišta i vinograda pri čemu se ne vodi mnogo računa o osnovim principima održive poljoprivrede.

Integralna proizvodnja je do sada prihvaćena u svim razvijenim vinogradarskim zemljama i stekla je međunarodno priznanje i primenu. Prinike i ciljeve integralne proizvodnje formulisali su stručnjaci IOBC-a (Međunarodna organizacija za biološku zaštitu). Prema IOBC-u, integralna proizvodnja grožđa se definiše kao ekomska proizvodnja visoko kvalitetnog grožđa, pri čemu se prioritet daje ekološki sigurnijim metodama, smanjuje se i kontroliše upotreba agrohemikalija i

njihova nepoželjna sporedna dejstva, sa ciljem da se poboljša zaštita životne sredine i očuva ljudsko zdravlje. (Tabela 1.)

Organsko vinogradarstvo se definije kao primena postupaka organske poljoprivrede u cilju proizvodnje grožđa i vina najboljeg mogućeg kvaliteta. Svi postupci u organskom vinogradarstvu kao što su obrada i održavanje zemljišta, kontrola bolesti, štetočina i korova, ishrana vinove loze i sistemi gajenja se sprovode u cilju povećanja kvaliteta i zdravstvene bezbednosti proizvedenog grožđa i vina (Sivčev i sar. 2010).

Organsko vinogradarstvo u središte stavlja uticaj uzgajanja vinove loze na životnu sredinu i tretiranje čokota u što manjoj meri.

Biodinamično vinogradarstvo je oblik proizvodnje koji se razvio na osnovu ideje austrijskog filozofa Rudolfa Steinera početkom 20. veka i poslednjih nekoliko godina je postao vrlo popularan u svetu. Osnovni cilj ove proizvodnje je gajenje vinove loze u skladu sa prirodom i sinhronizovanom sa kosmičkim ciklusima. Principi i praksa biodinamične proizvodnje su bazirani na duhovno-praktičnoj filozofiji nazvanoj antropozofija koja uključuje razumevanje ekološke, energetske i duhovne prirode. Poseban značaj u biodinamičnoj proizvodnji se pridaje uticaju kosmičkih sila i položaju planeta, pa se sve operacije u vinogradu izvode u skladu sa njima. Proizvodi nose označku Demeter.

Organska proizvodnja grožđa i vina u Evropi

O tradicionalnoj organskoj proizvodnji grožđa u Evropi se može govoriti samo do sredine 19. veka to jest da momenta kada su iz Amerike u Evropu prenute štetočina filosera i gljivične bolesti (plamenjača i peplnika) koje su uništile najveći deo površina pod vinovom lozom. Loza je do tada gajena na sopstvenom korenju, nije imala poznatih štetočina ni bolesti pa nije bilo potrebe za primenom sredstava za zaštitu. Plodnost zemljišta je popravljana stajnjakom. Vina su spravljana bez dodavanja hemijskih supstanci. Elementarni uslovi za vinogradarsku proizvodnju: vazduh, voda i zemljište, nisu bili zaštićeni pesticidima i drugim štetnim materijama. Zahedno sa lozom u vinogradu su gajene i razne voćne vrste a na krajevima redova i po obo-

Organski vinograd u Nemačkoj (Mosel)

du vinograda uvek je bilo mnoštvo cvetnih i žbunastih biljnih vrsta koje su bile idealno stanište za veliki broj ptica i korisnih insekata. U takvim vinogradima je vladao sklad žive i nežive prirode. Sklad biljke, zemljišta i čoveka.

Kao rezultat industrijalizacije, tehničko-tehnološkog razvoja i porasta stanovništva na planeti, porasla je i potreba za većim količinama hrane, što je bilo moguće ostvariti samo intenzivnom eksploatacijom zemljišta uz primenu sve većih količina vеštačkih đubriva, pesticida, energetskih zagadivača, modifikovanih organizama i drugih štetnih sredstava koji su trajno narušili ravnotežu prirodnih ekosistema. Hemijska industrija forsira upotrebu sve većeg broja, novih, ubitacnjih pesticida. Trenutno se u svetu koristi više od 700 različitih jedinjenja kao pesticidi. Patogeni organizmi u borbi za opstanak, stvaraju rezistente sojeve. Žrtva ove beskonačne trke je - čovek. Tek u drugoj polovini 20. veka, kada su posledice tehnološkog napretka postale alarmantne, probudila se ekološka svest ljudi i jača želja za očuvanjem prirode.

Organska poljoprivreda kao deo održive poljoprivrede, postoji u Evropi kao koncept, više od 80 godina ali se intenzivnije razvijala tek od sredine 1970-tih godina. Nemačka, Engleska, Austrija, Italija i Švajcarska se mogu smatrati zemljama početnog razvoja i nosiocima organske poljoprivrede u Evropi.

Premda rezultatima Švajcarskog istraživačkog instituta za organsku poljoprivredu - FIBL, do kraja 2006. godine u Evropi je bilo više od 95.000 ha organskih vinograda to jest oko 2,3% od ukupnih površina pod vinogradima. U Evropskoj Uniji je bilo oko 85.000 ha organskih vinograda ili 2,5% od ukupnih vinogradarskih površina. Najveći proizvođači organskog grožđa su Italija, Francuska i Španija.

Udeo površina pod organskim vinogradima je još uvek mali u odnosu na ukupne vinogradarske površine i ukupne poljoprivredne organske površine.

Ukupno, u svetu ima oko 108.000 ha organskih vinograda (1,3% od ukupnih vinogradarskih površina). Izvan Evrope, SAD, Čile i Argenti-

reguliše organska proizvodnja.

Na istim principima zasnovan je i Zakon o organskoj proizvodnji i organskim proizvodima Republike Srbije. Ministarstvo za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Republike Srbije je 2010. godine donelo novi Zakon o organskoj poljoprivredi.

Sistemi integralne proizvodnje su delovi zaštite životne sredine u cilju ostvarivanja održive poljoprivredne proizvodnje. Svetska Organizacija Bioproizvođača (IFOAM) je 1972. prvi put izdala dokument u kojem se propisuju uslovi za ocenu proizvodnje i kontrole.

U Mađarskoj na više mesta, na primer, u okolini Balatona ima ekoloških vinograda. U 2009. godini je u 14 okruga na 42 mesta bilo ukupno 1.139 ha vinograda sa ekološkom proizvodnjom. Od ovih na 518 ha su u potpunosti prešli na ekološku proizvodnju, a na 622 ha preorientacija je u toku. Na 9,7 ha se proizvodi stono grožđe, od kojih je 1,7 ha u prestrojavanju, a na 8,0 ha je ovo završeno. Podunavska vinogorja su pogodna za organsku proizvodnju grožđa.

U Srbiji je organska proizvodnja grožđa tek u začetku, zastupljena sa nekoliko pilot ogleda.

"Navip" iz Petrovaradina je bio začetnik ove proizvodnje kod nas (Rabotić i sar. 2000).

Korać N., Hajdu E., Ivanišević D.

Iz knjige: "Sorte vinove loze, sadni materijal i bolesti"

Organska proizvodnja grožđa i "eko" vina u Srbiji

Na Oglednom dobru Poljoprivrednog fakulteta iz Novog Sada, u Sremskim Karlovcima, tokom šest decenija oplemenjivačkog rada stvoreno je više interspecies stonih i vinskih sorti specijalno namenjenih za alternativne oblike vinogradarske proizvodnje (Cindrić et al. 2000, Korać, Korać et al. 2006, 2009). U cilju razrade modela organske proizvodnje grožđa veliki broj introdukovanih i više domaćih interspecies

sorti se gaji na izdvojenoj parceli bez hemijske zaštite protiv bolesti i štetočina i bez upotrebe mineralnih đubriva. Ova proizvodnja je zvanično prijavljena i sertifikovana od strane ovlašćenih domaćih sertifikacionih tela. Krajnji proizvod je tzv. "Eko" vino. Veliki broj proizvođača je zainteresovan za organsku proizvodnju grožđa te će rezultati ovog pilot ogleda biti od velike koristi.

"Ekološki vinograd": Ogledno dobro Poljoprivrednog fakulteta iz Novog Sada (Sremski Karlovci)

Tabela 1. Poređenje različitih načina vinogradarske proizvodnje

Specifičnosti	Konvencionalna	Organska, biodinamična	Integralna
Ciljevi	Ekonomski dobit na prvom mestu	Zatvoren prirodnji ciklus, ravnoteža ekosistema	Ekonomsko-ekološki
Obrada zemljišta	Intenzivna, duboka, otvorena	Ekstenzivna, plitka, međuusevi u vinogradu	Usmerena na očuvanje životne sredine
Zaštita protiv bolesti i štetočina	Hemijski sintetički preparati	Bez sintetičkih proizvoda; Organski proizvodi Biološke mere	Premda potrebi, kontrolisano; Granični prag za primenu zaštitnih mera
Đubrenje	Mineralna đubriva	Organiski proizvodi	Mineralna i organska đubriva

Organski vinograd u Austriji (okolina Beča)

Dr Marko Injac - Poljoprivredni fakultet, Beograd

Značajnije štetočine jabuke

Primenom veće količine parafinskog ulja u zimskom prskanju ubijaju se zimske forme *E. lanigerum* koje prezimljuju na stablu. U proleće se prska samo zona prizemnog dela stabla tako da se natopi i zemlja pored stabla i spreči dalji izlazak larvi

Zlatooka (*Chrysopa carnea* Stephens, Neuroptera)

Zlatooka ima tri generacije godišnje. Doleće u jabučnjake i polaže jaja na mestima blizu kolonija lisnih vaši, veće brojnosti fitofagnih grinja, prisutnosti sitnijih insekata kojima se hrani (Injac et al. 1978).

Jaja su na "drškama", a posle pileњa larvi i spuštanja na površinu lista izbegavaju međusobnu fagnost. Ovo je važno, jer kod gajenja i ispuštanja u voćnjak, larve ili jaja *C. carnea* se mešaju sa piljevinom da bi se izbegla međufagnost. Larve se hrane i larvama drugih predatora, kao npr. *S. punctillum*. Larve probijaju kutikulu plena hitiniziranim mandibulama u obliku klešta (slika 77) i sišu hemolimfu. Ovo je jedna vrsta "infuzije". Hemolimfe lisnih vaši ili fitofagnih grinja su visoko svarljive i obično neutralnog pH. Larve ne izbacuju izmet. Eventualni nerastvorljivi delovi se odstranjuju zajedno sa košuljicom prilikom presvlačenja. Larve poslednjeg stupnja pletu okruglasti kokon bele boje. Imaga se ne hrane. *C. carnea* prezimljava kao imago u zaklonjenim mestima.

Krvava vaša (*Eriosoma lanigerum*)

Krvava vaša spada u "rK" selektirane organizme. Ima više generacija godišnje. U Evropi se hrani samo jabukom. Kao izraziti monofag sklona je prenamnoženju u povoljnijim uslovima. Živi u zoni korenovog vrata a manji deo na nadzemnom delu stabla jabuke (slika 78). Kretanjem vegetacije, deo larvi izlazi iz zemlje i naseljava izboje ili se peneju po stablu. U toku letnjih meseci (jul i avgust), ekloziraju imaga, koji emigriraju u druge jabučnjake. Ženke rađaju larve koje su u početku pokretne i traže mesto za ishranu. Larve se hrane iz floema. U toku ishrane, larve luče hormone koji izazivaju na jabuci proliferaciju tipa vodenih tumora, koji se raspadaju i na tom mestu naseljavaju se patogene rana ili insekti kao staklokrilaci i slično. Od korištenih organizama javljaju se uglavnom politagni ili neki uskospecifični parazitoidi, kao što je *Aphelinus mali* (*Aphelinidae*). Ovaj parazitoid je bio u maloj brojnosti na kolonijama *E. lanigerum*, jer je reč o mladom jabučnjaku, gde je prisustvo krvave vaši u zoni kojima bilo zanemarljivo.

U 2012. godini došlo je do prenamnoženja *E. lanigerum* u avgustu odnosno u fazi leta imaga jer nije izvedeno suzbijanje u početku pojave.

U 2013. godine *E. lanigerum* nije izlazila na nadzemni deo u oba voćnjaka. Brojnost *E. lanigerum* je svedena na minimum i u drugim lokalitetima. Samo u retkim jabučnjacima subotičke peščare i Međumurja bilo je *E. lanigerum* na nadzemnom delu jabuke.

Prag štetnosti je u proleće 10% stabala sa kolonijama, pri osnovi stabla. U vreme leta imaga *E. lanigerum*, prag štetnosti je 10 kolonija na 100 grana (Agrios, 2011).

Kada je reč o prisutnosti *E. lanigerum* u jabučnjaku razlikuje se pojava i izlazak larvi u zone korena u proleće (slika 79), a drugi period je pojava imaga u toku leta i preletanje i širenje u jabučnjaku. Kolonije *E. lanigerum* mogu da se konstatuju već u toku zimskog pregleda. Tako, 16. februara 2011. god. utvrđeno je prisustvo pojedinačnih kolonija na sorti breburn. Obično na nadzemnom delu stabla u toku zime, larve krvave vaši su bez voštanih (vunastih) prevlaka.

Iako je let imaga *E. lanigerum* obično u julu, u 2011. godini prva formirana imaga nađena su tek 10. avgusta.

Osnovne postavke za suzbijanje *E. lanigerum* u integralnoj zaštiti jabuke

U okviru jednog regionala ili većeg jabučnjaka kao što je Atos Fructum, prati se pojava imaga i u vreme leta koriste floem aficidi kao što su neonikotinoidi (Calypso, Actara i dr.) uz dodatak organosilikona tipa surfaktanta (Silwet L-77). "Agrios", 2011. preporučuje i primenu hlorpirifos-etyl (Pyrinex 48 EC). Time se sprečava pojava tumora na granama, kao i spuštanje larvi u zonu korena.

Primenom veće količine parafinskog ulja u zimskom prskanju ubijaju se zimske forme *E. lanigerum* koje prezimljuju na stablu.

U proleće treba pratiti izlazak larvi iz zone korena, i odmah u početku formiranja kolonije *E. lanigerum* na izbojima ili na kalusu stabla, suzbijati sa nekim floem sistemcima, kao što je Conidor 200 SL, uz dodatak organosilikona surfaktanta. Prska se samo zona prizemnog dela stabla tako da se natopi i zemlja pored stabla i spreči dalji izlazak larvi.

Kalifornijska štitasta vaša (*Diaspidiotus perniciosus*)

Kalifornijska štitasta vaša svrstava se u introdukovane štetne organizme. Hrani se voćnim vrstama kao što su šljiva, breskva, jabuka, kruška, dunja, itd. Prag štetnosti je nula, odnosno ne dozvoljava se prisustvo *D. perniciosus*, jer kalifornijska štitasta vaša se hrani i plodovima (slika 80), koji gube komercijalnost, a i ne mogu da se izvoze u neke zemlje Evrope.

U jabučnjaku Atos Fructum, *D. perniciosus* uneta je sa pojedinačnim podlogama sadnog materijala 2008. godine. Međutim, u 2009. godini došlo je do prelaska sa podloga na stabla kod sorti red čif i breburn. Kalifornijska štitasta vaša u toku ishrane luči toksine

Slika 77. Larve *C. carnea* L5, polifagi predatori

u tkivo jabuke i dolazi do pucanja kore (slika 81). Stabla jabuke se brzo suše. Kalifornijska štitasta vaša se brzo širila na ostale sorte, a posebno na crvene kao što su: top red, red jonapris, daskota, a znatno manje na: fudži, greni smit i zlatni delišes.

U 2010. godini mlađe biljke su pokazivale simptome iscrpljenosti, sporije su listale, kasnije cvetale, a pojedinačna stabla su se osušila. U preseku ili uklanjanjem kore na podlogama vidi se da nema promene boje. Međutim, na stablu sorte breburn, ali i drugih crvenih sorti, reakcije na prisustvo i ubacivanje toksina za vreme sisanja su burne: pupoljci, ali i stablo pocrvene.

Kalifornijska štitasta vaša prezimljava kao larva L1 ispod štitica na kori jabuke. U proleće kada se aktivira vegetacija i larve L1 počinju da se hrane. Razvijaju se L2 koje kasnije prelaze u L3, odnosno prelputku kada je u pitanju mužjak (slika 85). Krilati mužjaci se pojavljuju pred cvetanje jabuke (slika 86). Odrasle ženke spremne za kopulaciju se formiraju 7-10 dana kasnije.

Mužjaci oplođavaju ženke koje ubrzano rađaju larve koje su pokretne, jer imaju kratke noge. Po nalaženju mesta za ubušivanje, noge se gube, luče štitici i nastavljaju sa razviće. Imaju dve a ponekad i tri generacije godišnje.

Larve sišu sokove iz floema kore na stablu ili peteljkama plodova. Mogu da se hrane i na plodovima, ali ne završavaju razviće jer plodovi nemaju hraniljive materije potrebne za završetak razvića.

Kod intenzivne proizvodnje jabuke, gde su stabla tanka, *D. perniciosus* je najznačajniji štetni insekt jabuke, jer staba reaguju na sisanje i ubacivanje toksina i već u narednoj godini osetljive sorte se suše.

Sisanje sokova iz floema kore ukazuje na aficide koji mogu da se koriste. Neonikotinoidi su floem sistemični aficidi ali na kori protok sokova floemom je smanjen, pa moraju da se koriste nešto veće količine i obezbedi kontakt sa kromom stabala. Dobre rezultate daju i aficidi kao hlorpirifos-metil (Reldan), koji ima kraću karenecu - 15 dana ("Agrios", 2011.).

Suzbijanje *D. perniciosus* u 2011. godini

OILB (1977) predlaže suzbijanje pokretnih formi L1 kalifornijske štitaste vaši (larve lutalice) u proleće za vreme traženja mesta za ishranu. "Agrios" (2011.) savetuje suzbijanje pokretnih larvi L1 u vreme pileњa kasnog u jesen pred mirovanjem (zimovanje). Preporučuju se mineralna ulja, fosmet (Imidan), hlorpirifos-metil i

piriproksifen. S obzirom na to da je prag nula, odnosno da se ne dozvoljava prisustvo *D. perniciosus*, pretodni pristupi nisu privatljivi. Zato je korišćen pristup Howitt-a (1993.) i Crop Protection Guide for Tree Fruits in Washington, 2011. koji predlaže:

1. Zimsko prskanje hlorpirifosom u EC formulaciji i dodatkom parafinskog ulja (Letol EC).

2. Pred pojавu i za vreme leta imaga mužjaka, prska se kontaktnim insekticidima za sprečavanje kopulacije.

U 2011. godini *D. perniciosus* je suzbijana zimskim prskanjem sa Letol EC 1% + Pyrinex 1,5 l/ha sa 400 l vode/ha, 25. marta 2011. godine ili kada je počelo bubreњe pupoljaka na izbojima (larve L1 počele su ishranu i tada su najosjetljivije).

U pregledu 5. aprila kada je bilo dobro kvašenje nije bilo živih larvi *D. perniciosus*. Međutim, u skrivenu nišama bilo je živih što pokazuje da je došlo samo do smanjenja brojnosti *D. perniciosus*.

U pregledu 27. aprila kada je bilo dobro utvrđeno da je sa preživele ženke štitice vaši nastavile ishranu. Odsecanjem grančica jabuke, koje su uzete sa netretiranih stabala i stavljanim u vodu na nastavak rasta utvrđena je pojava muških lutki ispod štitica, 10 dana pred cvetanje. Tada je jabučnjak tretiran sa Fastac 10 EC, u količini 200 ml/ha. Ovaj piretroid ima izuzetno izraženo kontaktno delovanje, a mužjaci su veoma osetljivi.

Neposredno posle cvetanja jabuke, jabučnjak je ispršan sa tiaklopridom (Calypso 48 SC), koji ima dobro kontaktno delovanje na imaga, ali i na eventualno isplijene L1 larve, koje još uvek nemaju nove štitice. Tiaklopriod je floem aficid i dobro deluje na larve *D. perniciosus*. Spada u agoniste nikotinskoj receptora na centralnom nervnom sistemu. Ceo jabučnjak je kasnije tretiran u maju i junu insekticidima: Imidan 50 WP, u koncentraciji 0,15% (spada u grupu organofosfata) i na kraju sa Nurelle D (kombinacija organofosfata i pirotrida), u koncentraciji 0,1%, koji su korišćeni za suzbijanje jabukinog smotavca (*C. pomonella*).

U pregledu svih sorta u toku vegetacije, a posebno sorte breburn i red čif, na mestima naseljavanja nisu nađene žive *D. perniciosus*. Oslabljenja stabla iz 2010. godine su naknadno pojedinačno oprskana folijarno sa Wuxal Super 4 l/ha da bi se operavila.

Ni kasnije u toku vegetacije u 2011. godini nije bilo pojave *D. perniciosus*, a štitici su masovno opadali. U toku sortiranja plodova u hladnjači krajem jeseni, kada se redovno otkrije prisutnost ili odsustvo kalifornijske štitaste vaši, nađeni su pojedinačni plodovi sa štitastim vašima.

U 2013. godini uvedena je izmena u pristupu suzbijanja *D. perniciosus*. U toku zime pred kretanje vegetacije jabuke, izvodi se tretiranje sa parafinskim ulje (Letol EC) u velikoj količini i 10 dana pred cvetanje sa nekim od neonikotinoida (Confidor 200 SL) za suzbijanje mužjaka adulta. Pratili smo razvijicu *D. perniciosus* na jabuci posle zimskog prskanja i ustanovili da je deo populacije preživeo. Ali, primena Confidor 200 SL 10 dana pred cvetanje je bila efikasna u odnosu na mužjake.

Samo mali broj ženki je preživeo ali kako nije bilo kopulacije, kalifornijska štitasta vaša prestaje sa razvićem.

Jabukina osa listarica (*Dasineura mali*)

U jabučnjacima sa travnim pojasevima između redova i zasjenjenosti od protivgradnih mreža, gde je veća vlastnost, redovno se javlja *D. mali*, posebno na sortama kao što su breburn i fudži. Tako, u pregledu 28. juna 2011. na sorti breburn na 50 stabala nađeno je 115, a na fudži 110 mlađadara sa galama na listu i larvama crvenkaste boje (slika 88).

D. mali ima 3-4 generacije godišnje. Spada u ekonomski manje značajne organizme. Razvija se na mlađim listovima osetljivih sorti. Nimfoza se odvija u zemlji blizu površine zemlje. Retko se suzbija.

Ženke u proleće izleću iz zemlje i polažu crvenkasta malo produžena jača na lice još neotvoreni listova. Iz jaja se pile larve i usnim aparatom probadaju kutikulu celija. U njih ispuštaju hormone rasta, pa dolazi do uviđanja i formiranja crvenih gala. Listovi se povijaju ka centralnom nervu. Nemaju glavenu čauru, ali imaju usni aparat za usisavanje sokova biljaka. Larve su asticotne (zaustavljaju rast lista i ne kreću se u galama). *D. mali* ima nekoliko presvlačenja. Gale su u početku elastične, a s vremenom otvrđuju, a posle izlaska larvi, gale pocrne. Ovo je važno imati u vidu, jer većina insekticida ne deluje posle otvrđujućeg gala.

Suzbijanje mora da se osmisli u vreme polaganja jaja i stvaranja gala. Jedna generacija traje oko mesec dana.

U okviru IPV-a obično se ne sagledavaju posebne mere borbe. Ali u rasadićima, zbog stalnog porasta i značajnijih šteta, predlaže se skidanje mlađadara sa galama pred izletanje imaga.

Suzbijanje se izvodi u vreme pred formiranje gala sa hlorpirifosom ili neonikotinodima, ali šireg spektra, kao što su: acetamiprid, klotianidin i tiaklopriod.

Iz udžbenika:
"Integralna proizvodnja jabuke"

Slika 80. Plod grena smit sa štiticima *D. perniciosus*

Dr Andelko Mišković

SAVREMENE TEHNOLOGIJE (3)

Zaštita paprike u plastenicima

Zaštita od korova se ne obavlja, jer se radi o plastenicima, to jest, o manjim površinama, gde se kontrola može ispratiti i ručno, odnosno okopavanjem

Zaštita od korova, bolesti i štetočina. Paprika je kultura koja ima sočan plod, mek list i stablo. S obzirom na dužinu vegetacije, veliki broj štetočina i bolesti je napada.

Zaštita od korova se ne obavlja, jer se radi o plastenicima, to jest, o manjim površinama, gde se kontrola može ispratiti i ručno, odnosno okopavanjem.

Od štetočina u paprići se najčešće javljaju: **Biljne vaši (*Aphis gossypi*, *Aphis nasturtii*), Breskvinna lisna vaš (*Myzus persicae*), Bela leptirasta vaš (*Trialeurodes vaporariorum*).** Od registrovanih

preparata u Republici Srbiji se koriste sledeći: (tabela 1.)

Kao i kod drugih kultura i kod paprike su u upotrebi preparati registrovani u drugim usevima.

Od ekonomski značajnih bolesti paprike izdvajamo: **Plamenjača paprike (*Phytophthora capsici*), Zeleno uvenuće paprike (*Verticillium albo-atrum*), Pepelinca paprike (*Leveillula taurica*), Bakteriozna plamenjača (*Pseudomonas syringae*), Bakteriozna begavost lišća (*Xanthomonas campestris*), Vlažna trulež plodova (*Erwinia carotovora*),** kao i niz virusnih oboljenja.

Lista registrovanih preparata u Republici Srbiji, kao i preparata koji se preporučuju jer su registrovani u zemljama EU su date u tabeli 2:

Berba, pakovanje i čuvanje paprike

Berba ljudi paprike u tipu dugе šipke počinje za 30 do 40 dana od sadnje dok babura za 40-50 dana od sadnje. Plodovi su pogodni za

berbu kada dostignu oblik, krupnogu i masu karakterističnu za sortu kao i odgovarajuću čvrstinu mesa ploda. Plodovi ljudi papričica beru se svakih 3 do 4 dana, a sorte krupnoplodnih paprika svakih 5 do 6 dana. Plodove treba pažljivo otkidati sa drškama. Berbu treba obavljati kada se plodovi osuše od noćne vlaže i pre nego što se zagreju. Posle berbe plodove treba ostaviti u senku ili hladovinu. Prinos paprike u tipu babure se postiže oko 15 do 25 kg/m², dok kod ljudih 10 do 20 kg/m², odnosno 120 do 150 plodova po biljci.

Berba je ručna, nakon otkidanja plodova se klasiraju i stavljaju u kartonske kutije dimenzije 55 x 40 x 25 cm i mase 10 kg.

Paprika se može posle berbe lagerni do 40 dana pri temperaturi oko 0°C i pri vlažnosti vazduha od 95-98%. Pri temperaturi od oko 5°C plodovi se mogu čuvati oko četiri nedelje, a pri 10°C oko 16 dana. Paprika za čuvanje ne sme biti povredena, jer na mestima povrede dolazi do infekcije i do brzog kvarenja plodova.

tabela 1

Usev paprike (Pećinci)

Biološka zaštita paprike (Mađarska)

AKTIVNA MATERIJA	NAZIV PREPARATA	KONCENTRACIJA	KARENCA	REGISTROVAN
ABAMECTIN	Vertimec 018 EC Abastate Armada	0,05-0,1 %	7 dana	SRB
CIPERMETRIN	Cipkord 20 – EC	0,15 – 0,3 kg/ha	28 dana	SRB
DIMETOAT	Bevetox 40 – E Dimetoat – EC Fosfamid 40 – EC Perfekthion Sistemin 40 – EC Dimetogal	0,075-0,1 % 0,75-1 l/ha	28 dana	
DIHLORVOS	Difos E – 50 Dihin	10 - 15 ml/100 m ²	7 dana	SRB
HLORPIRIFOS	Pyrinex 48 - EC	0,1%	OVP	SRB
IMIDAKLOPRID	Confidor 200 – SL Kohinor 200 – SL Macho 200 – SL Savador 200 – SL	0,05-0,07 % 0,05-0,075 %	7 dana	SRB
INDOKSAKARB	Avaunt 15 - SC	0,2 – 0,25 %	3 dana	SRB
MALATION	Dasticid prah Etiol prah – 5	20-30 kg/ha	14 dana	SRB
LUFENURON	Match 050 EC	0,2 %	7 dana	SRB
METOMIL	Lannate 25 – WP Lannate – 90	1,5 kg/ha 0,045 - 0,055 %	14 dana	SRB
METALAKSIL – M – HLOROTALONIL	Folio gold 537,5 SC	2,5-3 l/ha	7 dana	SRB
PIMETROZIN	Chees 50 – WG	0,4-0,6 kg/ha	14 dana	SRB
PIRIMIFOS - METIL	Actellic- 50	0,05-0,1 %	7 dana	SRB
TAU - FLUVALINAT	Mavrik – EW	0,3 l/ha	21 dan	SRB
TIAKLOPRID	Calypso 480 – SC	0,15-0,2 l/ha	7 dana	SRB
TIAKLOPRID + DEL-TAMETRIN	Proteus 110 - OD	0,75l/ha	7 dana	SRB
TIAMETOKSAM	Actara 25 - WG	0,02 %	7 dana	SRB
ULJE ULJANE REPICE	Ogriol	2%		SRB
TIAMETOKSAM	Actara	0,4-0,6 kg/ha	7 dana	EU
LUFENURON	Match	1-2 lit/ha	14 dana	EU
ABAMEKTIN	Vertimec	0,75-1 lit/ha	7 dana	EU
EMAMEKTIN	Affirm	1,5 kg/ha	3 dana	EU
LAMBDA-CIHALOTRIN	Karate zeon	0,2 lit/ha	21 dan	EU
INDOKSAKARB	Avaunt	0,25l/ha	3 dana	EU
HLORANTRANILIPROL	Coragen	0,2 lit/ha	7 dana	EU
METOMIL	Lannate	0,2kg/ha	14 dana	EU
BIFENTRIN	Talstar	0,3lit/ha	7 dana	EU

tabela 2.

AKTIVNA MATERIJA	NAZIV PREPARATA	KONCENTRACIJA	KARENCA	REG.
BAKAR - HIDROKSID	Fungohem - SC	0,4 – 0,6 %	14 dana	SRB
BOSKALID + PIRAKLOSTROBIN	Signum	1 kg/ha	14 dana	SRB
DIFEKONAZOL	Score 250 EC	0,5 l/ha	14 dana	SRB
CIPRODINIL + FLUDIOKSONIL	Switch 62,5 WG	0,6-0,8 kg/ha	7 dana	SRB
HLOROTALONIL	Bravo 720 – SC	2 l/ha (0,5 – 0,6 %)	7 dana	SRB
PROPAMOKARB - HIDROHLORID	Balb Previcur 607 – SL	0,25 % 0,15 %	14 dana	SRB
SUMPOR	Kolosul Kvašljivi sumpor Thiovit jet – WG Webesan	0,3%	14 dana	SRB
AZOKSISTROBIN+HLOROTALONIL	Ortiva opti	2,5 lit/ha	14 dana	EU
MANDIPROPAMID+CU HIDROKSID	Pergado C	5kg/ha	14 dana	EU
DIFENO-KONAZOL	Score	0,5 lit/ha	21 dan	EU
BOSKALID+PIRAKLOSTROBIN	Signum	0,5 kg/ha	7 dana	EU
METALAKSIL M+MAN-KOZEB	Ridomil gold	2,5 kg/ha	14 dana	EU
PROPAMOKARB HIDROHLORID+FE-NAMIDON	Consento	2lit/ha	14 dana	EU
PROPAMOKARB HIDROHLORID+FLU-OPIKOLID	Infinito	1,5lit/ha	7 dana	EU
FAMOKSADON+CI-MOKSANIL	Equation pro	400gr/ha	3dana	EU

Ne paliti slamu!

Vremenske prilike tokom jula u našim krajevima uslovljavaju suptropsko područje visokog vazdušnog pritiska, poznatije pod imenom azorski anticiklon. Klimatološka statistika kaže da su pod uticajem anticiklona čak tri od četiri julska dana. Julski dani su i najduži, pa je logično da je broj sati sunčanog vremena veliki, a snaga sunčevih zraka, zbog ugla padanja na zemlju, velika, pa su zbog toga i logične visoke temperature

Tokom ovog dela godine atlantski cikloni (ili neke druge tvořevine niskog vazdušnog pritiska koje nose vlažnu i nestabilnu vazdušnu masu) kreću se severnije od naših krajeva i u manjoj meri, otprilike svaki četvrti dan, utiču i na vreme kod nas. Tada se registruju prolazna naoblačenja uz mestimičnu kišu i pljusak sa grmljavinom (više u brdsko-planinskim krajevima), uz osveženje.

U polju: počinje žetva

Žetva je posao godine. Zbog količine i kvaliteta roda treba je završiti u što kraćem roku, pogotovu ove godine kada je nebo uveliko okrenulo leđa poljoprivrednicima, koji su već pretrpeli ogromne štete od vremenskih (ne)prilika.

Žito i druga zrnasta roba se skladište. Vlažno zrno (ispod 14 odsto vlage) treba pre uskladištenja osušiti u sušarama. U drugoj polovini jula završava se žetva strnih žita u ravnicaškim, a pri kraju meseca i u brdsko-planinskim krajevima. Odmah posle žetve zemljište se priprema za setvu drugog useva. Ako se gajenje drugog useva ne planira, strnište se plitko uzore. Odmah, dok je kombajn još na njivi. To je bitno radi čuvanja dragocene vlage, razgradnje žetvenih ostataka, nicanja i uništavanja korova. I važno upozorenje ratarima – ne spaljujte slamu i druge ostatke na strništu! To mnogi čine, a to je višestruko štetno. Tamo gde ima uslova za navodnjavanje ekonomično je sejati posne useve kraće vegetacije za zrno, silažu i zelenišno đubrenje. Tu se misli na kukuruz grupe zrenja 100, sirak, suncokret, soju, heljdu, stočnu repu...

Berba paprike

Širokoredni usevi, u kojima još mogu da se kreću mašine, mogu se po potrebi prihraniti i međuredno kultivirati (kultivatorom, đubrili-

com). U slučaju suše, veoma je korisno useve navodnjavati.

Po završetku žetve dobro je uzeti uzorke zemljišta za hemijsku analizu i to je prvi i izuzetno važan posao u okviru pripreme za jesenju setvu.

U ovom mesecu treba raditi na uređenju zemljišta održavajući kanale i puteve, ugrađivanjem drenaže, ravnanjem, kalcifikacijom...

U povrtnjaku: okopava se, plevi, prehranjuje...

Povrće je u julu najčešće jedno i treba ga što više zalisti. Naravno, ako ima uslova za to. Posebnu brigu treba povesti o zaštiti od bolesti i štetočina. Obraduje se zemljište nakon branja kultura. Okopava se, plevi i prehranjuje povrće, posebno redovno to treba činiti posje zalijava ili kiše.

Vadi se prvo beli, a zatim i crni luk. Za vađenje pristiže i krompir.

Počinje berba krastavaca i paprika. Nastavlja se sadnja kupusa, kelja i karfiola. Seju se cekla, boranija, mrkva, peršun, salata, praziluk i krastavci kornisoni, te rotkva i pozni kupus.

Kod stoke: početak tova

U julu, a i ranije, može se pristupiti tovu stoke koja se ne planira za priplod. Dobro je i korisno da se prethodno kastriraju svi mužjaci, jer onda bolje koriste hranu i brže se tove. Posebnu brigu treba voditi o razdvajajući životinja po polovima jer polna zrelost pojedinih životinja veoma često nastupa dosta rano i nije u skladu sa njihovom fizičkom razvijenošću.

Ovo je mesec kada se treba odlučiti koliko ćemo stoke „zimiti“, što znači da se mora planirati odgovarajuća količina stočne hrane i priлагoditi je za zimski period. Pored sena, potrebno je za zimske „jelovnik“ osigurati korenasto krtolastobilje i silažu kao i dovoljne količine prostirke i koncentrata. Od veličine štale, svinjaca, ovčarnika, živinarnika i dr. zavisi broj stoke koja će zimovati jer smeštajni kapaciteti su među najbitnijim preduslovima za prezimljavanje stoke.

U voćnjaku i vinogradu: mesec berbe

Počto je juli obično najsušniji mesec u godini, potrebno je, radi čuvanja vlage u zemljištu, obratiti posebnu pažnju površinskoj obradi zemljišta (drljanje, freziranje ili prašenje), zatim zastiranju površina ispod krošnje travom, a gde postoji mogućnost, obavezno primjeniti navodnjavanje.

Tov stoke koja se ne planira za priplod

Berba voća u ovom mesecu takođe je važan posao, jer sazревaju plodovi mnogih sorata višanja, kajsija, bresaka, kupina, krušaka, jabuka pa i neke sorte šljive, a nastavlja se berba malina i ribizli.

U zasadima jagoda treba zakidati stolone (lozice) na bokovima, a kod malina se, posle završetka berbe, do zemlje orezju i uklanjaju svi izdanci koji su doneli rod iz malinjaka. Gde god ima uslova za navodnjavanje, to se čini uz pendantno ekonomisanje vodom. Počinje letnja sadnja jagoda.

U julu voćari mogu da nastave zelenu rezidbu voćaka radi formiranja željenog oblika krune. Prema potrebi obavlja se zaštita. Letnje voće se bere, a zemljište, prema potrebi, obrađuje kultivatorom. Počinje i kalemljenje okularenjem na spavajući pupoljak jabuke, kruške i kajsije. Odsecanje kalem – grančica za letnje kalemljenje na spavajući pupoljak vrši se na sam dan kalemljenja ili dan ranije, a za kalemljenje na ostale načine, odmah po prestanku ili pre kretanja vegetacije. Do upotrebe, kalem-grančice treba čuvati u pesku u podrumu. Voćare podsećamo da se berba plodova namenjenih čuvanju obavlja dva do četiri dana pre punе zrelosti.

U vinogradima lastare treba prekratiti i provući između žica. U redu se obavlja četvrti ili peto prašenje, a između redova peta plitka obrada zemljišta. Ako je suša, zalihati lozu. Kanale i puteve treba stalno održavati.

U vrtu i na okućnici: sađenje ukrasnog grmlja

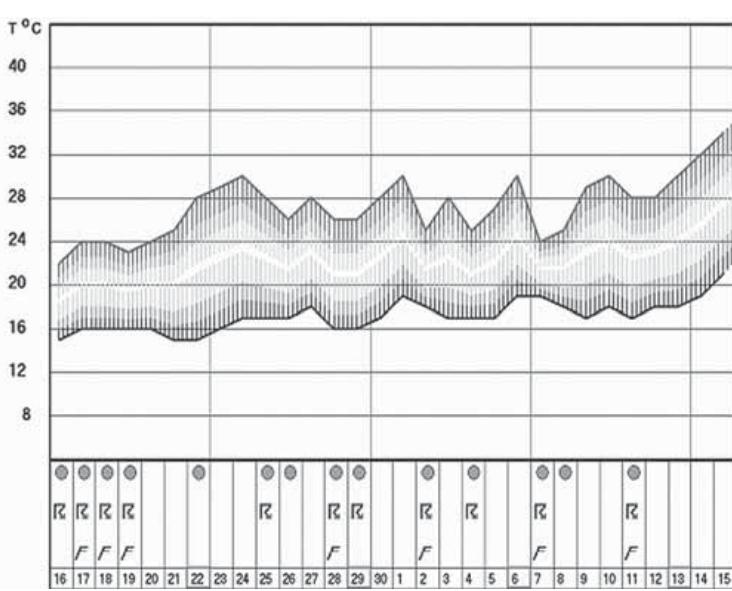
U vrtu i na okućnici treba da uživate od lepote mirisa i svežine. Preporučuje se okopavanje leja jer od zalivanja i letnjih kiša može da se stvori pokorica, koju treba razbiti da bi se obezbedio pristup vazduhu u zemljištu. Ovo je mesec koji se smatra kao najpovoljnije vreme za sađenje ukrasnog grmlja.

Ukrasne biljke zasađene u proleće treba malo orezati da bi se uspostavila ravnoteža između podzemnog i nadzemnog dela.

S. P.

Prognoza vremena do 15. jula

Promet roba na Produktnoj berzi

od 16. do 20. juna 2014. godine

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Relativno stabilna cena kukuruza
- Pad cene pšenice
- Dešavanja na svetskim berzama

Predžetvena grozna se oseća na svakom koraku. Psihoza iščekivanja cene roda 2014., u velikoj meri uticalo je na opštu tržišnu atmosferu. Prve reakcije su pad cene pšenice prošlogodišnjeg roda, ali i povećan promet u trgovini hlebnim zrnom usled pripreme skladišta za prijem novog roda. Promet od 1.257 tona robe u proteklom nedeljnog periodu je duplo veći nego prethodne nedelje, dok je vrednost promovane robe iznosila 30.630.770 dinara i za 82,64% je veća od finansijskog pokazatelja vrednosti prometa iz prethodne nedelje.

PRODEX

Posle nekog vremena, ponovo nedeljni promet na "Produktnoj berzi" od preko 1.000 tona. Osnovni uzrok intensiviranja trgovanja leži u cenovnom kolебanju najznačajnijih primarnih poljoprivrednih proizvoda.

Kukuruz je nakon nagoveštaja s početka nedelje da će doći do pada cene, ipak do kraja nedelje zadržao svoj prošlonečedjni cenovni nivo od 17,00 din/kg, bez PDV-a. Cena pšenice je doživela pad, u odnosu na prethodnu nedelju i to za čitav dinar po kilogramu, završivši ovu nedelju na cenovnom nivou od 20,50 din/kg, bez PDV-a. Stočni ječam novog roda startovao je sa cenenom od 16,50 din/kg,

bez PDV-a, što je za 0,80 din/kg, niže od poslednje registrovane cene ove kulture prošlogodišnjeg roda. Jedino je cena soje u zrnu otisla nagore i to za 0,90 din/kg, beležeci na današnji dan vrednost od 61,40 din/kg, bez PDV-a. PRODEX je tokom nedelje za nama, tačnije u sredu, zabeležio najnižu indeksnu vrednost, u poslednja tri meseca. Vraćanje cene kukuruza, do kraja nedelje, na nivo od 17,00 din/kg, bez PDV-a, donekle je oporavio vrednost ovog pokazatelja, ali je isti ipak u padu u odnosu na prošli petak i to za 1,48 indeksnih poena, beležeci na današnji dan vrednost od 220,38 indeksnih poena.

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUЂENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOŠU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2013.	314	18,48-18,92	314	18,48-18,92	+0,65%
Kukuruz vlag do 15%	50	18,37	50	18,37	-
Kukuruz, rod 2013. odl. plaćanje 2 dana	25	18,26	25	18,26	-
Pšenica, rod 2013.	850	22,55-23,65	575	22,55-23,32	-5,48%
Soja, rod 2013.	25	67,54	25	67,54	+1,49%
Soja rod 2014. (na zeleno)	100	39,60	100	39,60	-
Sojina sačma min. 44%	25	74,16	25	74,16	+0,49%
Stočni ječam, rod 2014.	118	18,22	118	18,22	-
Raž, rod 2013.	25	19,30	25	19,30	-

nečistoće od predviđenog standarda.

Dok ne startuje trgovina pšenice novog roda, kao dobar I pouzdan indikator cene nove pšenice može da posluži cena stočnog ječma na SPOT tržištu na "Produktnoj berzi". Naime, prvo trgovanje ječmom roda 2014. je realizovano po ceni od 16,50 din/kg bez PDV, dok je nedeljno trgovanje zatvoreno po ceni od 16,60 din/kg bez PDV. Prosečna cena trgovanja ove robe je iznosila 18,22 din/kg (16,56 bez PDV).

Cena kukuruza je relativno stabilna. Prosečna cena trgovanja je iznosila 18,71 din/kg (17,01 bez PDV) što predstavlja blagi rast u odnosu na prethodnu nedelju od 0,65%. U zavisnosti od očekivanog prinosa novog roda i dinamike ugovaranja terminske prodaje za izvoz, možemo očekivati i odgovarajuća cenovna pomeranja ove robe. Za sada očekivanja idu u pravcu prosečnog prinosa sa solidnim izvoznim potencijalom.

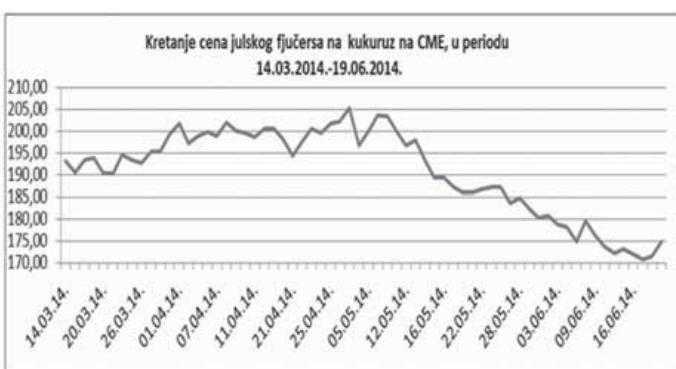
Soja i sojina sačma i protekle nedelje

su bile prisutne u trgovini na novosadskoj berzi. Obe robe su imale cenovni rast. Kod sojine zrna taj rast je bio nešto veći, a kod sojine sačme manji. Naime, soja roda 2013. se prodavala preko berze po prosečnoj ceni od 67,54 din/kg (61,40 bez PDV), što je za 1,49% rast u odnosu na cenu ove robe u prethodnoj nedelji, dok je sojina sačma na berzanskom tržištu postigla cenu od 74,16 din/kg (61,80 bez PDV) ili za 0,49% više u odnosu naprethodnu nedelju.

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP JUN 2014.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	peta
Pšenica	215.03 \$/t	213.49 \$/t	213.71 \$/t	215.69 \$/t	218.04 \$/t
Kukuruz	174.80 \$/t	173.62 \$/t	172.67 \$/t	173.77 \$/t	177.32 \$/t

Prognoze za moguće velike svetske zalihe pšenice, najviše su uticale na globalno tržište ove kulture u poslednjih nedeljama dana. rani rezultati žetve ozime pšenice u SAD-u, nastavljaju da pokazuju razočaravajuće prinose, a usled nedavnih obilnih padavina dođe se u pitanje i sam kvalitet kulture. USDA-ov WASDE izveštaj pokazao je smanjenje prognoze domaće

proizvodnje za 0.5 miliona tona, na 52.9 miliona tona (58.0 milionat oan prošle godine), a nivo proizvodnje HRW pšenice bi time bio na najnižem nivou od 2006. godine. Prolećna setva je skoro pri kraju, a ocena useva je na nivou od 72% dobar/odličan.

Veoma povoljniju rastu useva, kao i povoljno vreme karakterišu nedelju za nama kada je u pita-

nju kukuruz u SAD-u. Vrednosti kukuruza su pale na minimum u poslednjih 19 nedelja. Stanje useva je ocenjeno sa 76% dobar/odličan (75% prošle nedelje i 64% poršle godine).

U odnosu na kraj prošle nedelje cena julskog fjučersa na kukuruz u Čikagu skočila je za 1,44%, dok je cena fjučersa na pšenicu skočila za 1,40%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	peta
Soja, zrno, jul 14	520.01 \$/t	522.36 \$/t	513.76 \$/t	517.73 \$/t	521.99 \$/t
Sojina sačma, jul 14	469.20 \$/t	462.40 \$/t	450.70 \$/t	453.20 \$/t	451.20 \$/t

USDA-ov WASDE izveštaj od srede, pokazao je da će američka proizvodnja ove uljarice 2014/15 biti na rekordnih 98,9 miliona tona (89,5 miliona tona poršle godine), a da će zavrne zalihe biti na

maksimum u poslednjih osam godina, odnosno na nivou od 8,8 miliona tona (3,4 miliona tona prošle godine). Setva je na nivou od 92% (87% poršle nedelje i 83% poršle godine).

Vrednost fjučersa na soju u Čikagu je u odnosu na kraj prošle nedelje u porastu za 0,38%, dok je cena fjučersa na sojinu sačmu manja za 3,84%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cene nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovani do trenutka štampanja informatora.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7₃₀ do 14₃₀

SPOZOR

Francuski hibridi
kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.com
branimir.alivojovic@limagrain.com
www.limagrain.rs

VOĆE 16.06.2014.-23.06.2014.

Datum prikupljanja podataka: 16.06.2014.-23.06.2014.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz (J. Afrika)	kg	150	150	150	-	prosečna
2	Banana (sve sorte)	Uvoz (Ekvador)	kg	100	120	120	-	prosečna
3	Breskva (sve sorte)	Uvoz (Grčka)	kg	60	130	80	-	prosečna
4	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz (Grčka)	kg	100	120	100	-	slaba
5	Grožđe (belo ostale)	Uvoz (J. Afrika)		350	350	350	-	slaba
6	Grožđe (crno Kardinal)	Uvoz (J. Afrika)		350	350	350	-	slaba
7	Jabuka (ostale)	Domaće	kg	80	120	120	-	slaba
8	Jagoda (sve sorte)	Domaće	kg	140	150	140	-	vrlo slaba
9	Kajsija (sve sorte)	Domaće		120	120	120	-	slaba
10	Kivi (sve sorte)	Uvoz (Grčka)		250	250	250	-	slaba
11	Kruška (ostale)	Domaće	kg	150	150	150	-	prosečna
12	Lešnik (očišćen)	Domaće		800	1.000	800	-	prosečna
13	Limun (sve sorte)	Domaće	kg	250	250	250	-	prosečna
14	Malina (sve sorte)	Domaće		400	400	400	-	prosečna
15	Nektarina (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	100	-	slaba
16	Orah (očišćen)	Domaće		1.000	1.000	1.000	-	slaba
17	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz (Grčka)	kg	100	120	120	-	slaba
18	Trešnja (sve sorte)	Domaće	kg	150	200	200	-	prosečna
19	Višnja (sve sorte)	Domaće	kg	100	100	100	-	prosečna

POVRĆE 16.06.2014.-23.06.2014.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	vezu	20	30	20	-	slaba
2	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	150	200	150	-	slaba
3	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	50	50	50	-	slaba
4	Dinja (sve sorte)	Domaće	kg	120	120	120	-	slaba
5	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	100	-	slaba
6	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	50	60	60	-	prosečna
7	Krompir (mladi)	Domaće	kg	40	50	40	-	prosečna
8	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	50	60	50	-	prosečna
9	Lubenica (sve sorte)	Domaće	kg	60	60	60	-	slaba
10	Luk beli (mladi)	Domaće	vezu	20	20	20	-	slaba
11	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	200	300	200	-	prosečna
12	Luk crni (mladi)	Domaće	vezu	15	20	20	-	slaba
13	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	50	70	60	-	prosečna
14	Paprika (Babura)	Domaće	kg	100	150	150	-	slaba
15	Paprika (ljuta)	Domaće	kg	200	200	200	-	slaba
16	Paprika (šilja)	Domaće	kg	80	150	150	-	slaba
17	Paradajz (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	120	-	prosečna
18	Pasulj (beli)	Domaće	kg	350	350	350	-	prosečna
19	Pasulj (šareni)	Domaće	kg	350	350	350	-	prosečna
20	Pasulj (žuti)	Domaće	kg	350	350	350	-	prosečna
21	Paškanat (sve sorte)	Domaće	kg	150	200	150	-	prosečna
22	Peršun (korenaš)	Domaće	kg	150	200	150	-	prosečna
23	Peršun (liščar)	Domaće	vezu	20	20	20	-	slaba
24	Pečurke (šampinjoni)	Domaće	kg	160	160	160	-	prosečna
25	Rotkvica (sve sorte)	Domaće	vezu	160	160	160	-	slaba
26	Tikvice (sve sorte)	Domaće	kg	30	40	30	-	prosečna
27	Zelena salata (sve sorte)	Domaće	komad	30	40	30	-	slaba
28	Šargarepa (sve sorte)	Domaće	kg	60	80	70	-	prosečna

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50 kg	Domaće	kg	20	20	20	-	prosečna
2	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25 kg	Domaće	kg	13	16	16	-	prosečna
3	Pšenica	džak 50 kg	Domaće	kg	25	25	25	-	vrlo slaba
4	Stočni ječam	džak 50 kg	Domaće	kg	30	30	30	-	vrlo slaba

MALOPRODAJNA Mesto prikupljanja cena: Beograd

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	82	90	86	bez promene	prosečna
2	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	36	42	38	bez promene	prosečna

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Kikinda

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50 kg	Domaće	kg	18	19	19	-	slaba

SILOS Mesto prikupljanja cena: Novi Sad

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
min	max	dom							
</

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

- Prodajem kombajn New Holland 3m kosa, kabina, sečka. Tel: 022/630-872, 063/8289-121
- Prodajem traktor IMT 565 i berač za kukuruz Zmaj 214s. Tel: 063/802-18-41
- Prodajem traktor Belorus 52 sa prednjom vučom. Cena 1.500 E. Tel: 022/669-147
- Prodajem traktor Zetor 5011, prskalica RAU 330 litara, plug dvobrazni na pomeranje, špartač IMT dvoredni, grablje Šempeter 220, drljača 4 krila i levator 9 metara. Tel: 064/315-91-18
- Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slatomresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75
- Prodajem traktor New Holland, kabina, sečka, kosa 3 metra. Tel: 022/630-872
- Prodajem traktor 542 bez kabine, drljača trokrilnog i tanjirača sa 20 diskova, berač dvoredni Zmaj i plugove. Tel: 063/1945-478
- Prodajem traktor Toma Vinković, 18 KS, tanjirač i levator. Tel: 022/2741-219, 064/3685-247
- Prodajem frezu sa priključcima. Tel: 022/2741-029
- Prodajem motokultivator IMT 506. 022/2741-258, 065/4033-077
- Kupujem traktore, kombajne, berače, prikolice i svu priključnu poljoprivrednu mehanizaciju. Marka i stanje nebitno. Tel: 061/6931-066
- Prodajem traktor Belorus 82, 93. god., 3600 sati u dobrom stanju, setvospremač odžački, plug trobrazni obrtač i plug dvobrazni leskovački. Tel: 022/711-988
- Prodajem kombajn Zmaj 142 za žito i soju, 84. god., garažiran Tel: 022/650-262, 065/5898-811
- Prodajem traktor T-40, prvi vlasnik. Tel: 064/5060-956
- Prodajem Torpedo 4006, Dajc motor. Tel: 062/449-341
- Prodajem traktor Massey Ferguson 65 u dobrom stanju. Tel: 064/9652-270
- Prodajem traktore John Deere 4020 i Massey Ferguson 175. Tel: 022/670-150
- Prodajem traktor Massey Ferguson 690. Tel: 064/2408-550
- Prodajem kombajn Đuro Đaković. Tel: 063/1094-235
- Prodajem Belorusa, zmajevku 7 t, špartač IMT 4 reda, pneumatske mašine, 2 setvospremača, plug, levator, cisternu za osoku 300 litara i zrno soje Balkan. Tel: 022/664-772, 064/0650-157
- Prodajem kombajn Zmaj univerzal u dobrom stanju. Tel: 064/281-96-29
- Prodajem traktor Belarus 820 u odličnom stanju, 1999. godište i odžački krunjač, pogon struja i kardan, kapacitet 5 t na čas. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem traktor Torpedo 75 bez prednje vuče. Tel: 065/418-74-00
- Prodajem traktor Ursus 904b. Tel: 022/718-340
- traktor Torpedo rx120 KS i tanjiraču Ferocop 28 diskova, vučena. Tel: 022/682-057
- Prodajem kombajn Zmaj Univerzal u dobrom stanju, može zamena. Tel: 064/281-96-29
- Prodajem žitni kombajn Zmaj Univerzal. Tel: 064/33-11-825
- Prodajem traktor Torpedo RX-120 KS i tanjiraču Ferocop 28 diskova, vučena. Tel: 022/682-057
- Prodajem kombajn Claas Mega 204 sa hederom 510m, adapter za kukuruž 5 redi, roto sečna original Claas i adaptacija za sunčokret. Tel: 063/7767-828
- Kupujem traktore IMT 533 i 539 do 1.000 evra. Tel: 066/9585-171
- Prodajem traktor Zetor 5011, prskalica RAU 330 litara, plug dvobrazni na pomeranje, špartač IMT dvoredni, grablje Šempeter 220, drljača 4 krila, levator 9 metara. Tel: 064/315-91-18
- Prodajem dvoredni vučeni kombajn za repu i pastrnak "kljane" i šestoredni špartač za repu i soju. Tel: 063/569-417.
- Prodajem traktor Torpedo 9006 i tanjiraču nošenu, 32 diska. Tel: 063/855-44-23

OPREMA

- Kupujem traktore, kombajne, berače, adaptore, prikolice, sejačice i drugu poljoprivrednu mehanizaciju. Stanje nebitno. Tel: 061/6931-066
- Prodajem špartač 6 redi Oltov, plug 10 redi IMT, drljaču 4 krila i rem za bikove i svinje na točkovima. Tel: 022/2733-173
- Prodajem rotacionu kosačicu 1,65. Tel: 022/666-148
- Prodajem lozničku prikolicu kiperiku od 5 tona. Tel: 022/664-696, 065/6573-453

Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slatomresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

- Prodajem špartač, 4 reda sa kutijama. Tel: 065/4274-996
- Prodajem berač jednoredni Eko 3500 SIP. Tel: 065/585-05-70
- Prodajem špediter "Dubrava" 2,5 t i prikolicu 3 t. Tel: 022/487-018
- Prodajem špartače 2 i 4 reda IMT i autoprikolici. Tel: 064/8599-612
- Kupujem poljoprivrednu mehanizaciju ispravnu i neispravnu. Tel: 064/2529-375
- Prodajem grablje Sunce. Tel: 022/731-414, 064/2114-049
- Prodajem dvobrazni berač Zmaj 222, plug IMT 2 brazde, plug Leopard i RAU drljača. Tel: 063/1945-478
- Prodajem berač 214s. Tel: 063/8665-700
- Prodajem berač Zmaj 216, 2 gume 14 9 28 polovne i seme zobi. Tel: 022/666-409
- Prodajem jednobrazni plug IMT i drljača sa 4 krila. Tel: 022/731-223, 063/7025-540
- Prodajem 2 drljače, jedna sa valjcima, špediter, plug, stičarku, krunjač. Može zamena a kupujem Dubravinu prikolicu. Tel: 063/870-30-14
- Prodajem dosta rezervnih delova za IMT traktore, dosta delova za prednju vuču. Tel: 069/462-32-60
- Prodajem berač Zmaj 224, dvoredni, 2001. godište, baliranu detelinu i seno. Tel: 022/2680-055, 064/599-23-30
- Prodajem plugove IMT 756 visoki kliners i plug 756 niski kliners, IMT cilikon 400 kila i auto prikolici. Tel: 069/717-615

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

- Prodajem ekstruder za soju kapaciteta 80 kg na sat, motor 7 kW. Tel: 064/567-53-59
- Prodajem sejalica pneumatsku za soju. Tel: 065/51-22-169
- Prodajem selektor za žitarice (soju, kukuruz, žito). Tel: 022/617-567, 064/567-53-59
- Prodajem plug obrtač, četvorobrazni, rešetkaste daske, ekstra stanje. Tel: 063/509-869
- Prodajem setvospremač-krimler 2,90 m RAU u odličnom stanju, povoljno. Tel: 061/200-32-17

- Prodajem presu Velger 71 u odličnom stanju. Tel: 064/51-69-710
- Prodajem setvospremač od 2,20, jedan red valjaka, remontovan. Tel: 022/640-581, 064/375-19-25
- Prodajem tešku drljaču, klinovi novi, 30x30. Cena 1100 E. Tel: 063/502-543
- Prodajem krimler 2,90 IMT. Tel: 064/173-41-44
- Prodajem prikolicu za bale, duvan, itd. Dugačka 6 m i široka 2 m. Tel: 064/24-94-505
- Prodajem mehaničku Oltovu sejačicu sa četiri reda za kukuruze na broj. Tel: 022/736-118
- Prodajem pneumatsku sejačicu Nodet, 8 redova. Cena 2500 E. Tel: 063/502-543
- Prodajem levator i rasipač. Tel: 064/17-599-68
- Prodajem mehaničku sejačicu Olt i kosačicu za detelinu Olt. Tel: 064/306-306-0
- Prodajem točkove za traktor IMT 577 i 560 sa felnama dimenzija 16.9.30 pogodne za sve radove. Tel: 069/614-996
- Prodajem ispravnu, Oltovu tanjiraču, 28 tanjira. Tel: 063/825-93-42
- Prodajem spremič IMT 2,90, dupli rotor. Tel: 022/715-406
- Prodajem špartač fotoški 4 reda i dva teleta crno-bela. Tel: 062/405-539
- Prodajem presu z224 u ekstra stanju i špartač, šestoredni za repu sa zonom. Tel: 064/70-111-81
- Prodajem adapter 4 reda Claas, remontovan, rotoščeka, prihvati original Claas. Tel: 064/25-63-689

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja.

Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

ZEMLJA, PLACEVI, KUĆE, STANOVI, LOKALI

- Prodajem konusno tanjiraste zupčanike za prednju vuču Torpedo. Tel: 064/321-31-63
- Kupujem mlin na traktorski pogon. 063/8564-639
- Prodajem kuću u Berkasovu i zemlju. Tel: 022/718-138, 064/4225-437
- Prodajem kuću u Šidu i krunjač. Tel: 022/712-928, 060/7124-455
- Prodajem 5 jutara zemlje u Divošu. Tel: 022/661-068
- Prodajem zemlju u Binguli. Tel: 022/731-223, 063/7025-540
- Prodajem kuću u Kuzminu sa 10 ari placa. Tel: 022/664-360
- Prodajem 2 jutara zemlje u Šuljmu. Tel: 064/0245-068
- Prodajem kuću u Kuzminu, vlasnik 1/1. Tel: 022/664-814
- Prodajem lokal u Vašici. Tel: 063/7025-540

Prodajem vikendicu sa šljivicom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ari, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.
Mob: 063/592-235

- Prodajem 1,5 jutro zemlje na buđanovčkom drumu u Rumi. Tel: 064/211-41-04

- Prodajem tri frtalja jutra zemlje u Vašici blizu sela na batrovačkom putu. Tel: 064/494-97-81

- Prodajem voćnjak sa 100 stabala šljive u punom rodu plus bašta u selu Grgurevci. Tel: 064/189-20-57

- Prodajem četiri jutra zemlje u Banoštoru pogodno za sadnju vinograda i prodajem kuću ili menjam za manju u Sremu. Tel: 069/1242-545

- Prodajem 53 ari zemlje kod metlare i Peugeot 605 dizel, 1998. godište, registrovan do maja. Tel: 063/707-47-19

- Prodajem pola jutra zemlje pod šljivama u Irigu. Tel: 063/86-55-046

- Prodajem 4 jutra zemlje u arendu u Grku. Tel: 065/542-46-86

- Prodajem 4 jutra zemlje u komadu na putu Šid-Tovarnik, bliže Šidu. Tel: 062/393-583

- Prodajem kuću u Erdeviku na pola jutra placa sa pomoćnim objektima. Tel: 022/719-190

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

- Prodajem raku šljivu. Tel: 022/661-312
- Prodajem kukuruzno stočno brašno (Corn Produkt). Tel: 065/5325-130
- Prodajem rakije viljemovku i dunju. Tel: 022/626-899
- Prodajem baliranu slamu veoma lepe bale i pod šupom, nije kisla, Moguć prevoz i svaki dogovor. Tel: 022/484-604, 063/751-4-617
- Prodajem 300 bala deteline (Morović). Tel: 022/736-256
- Prodajem 250 bala pšenične slame. Tel: 022/312-914
- Prodajem 5,5 tona kukuruza u džakovima (Čalma). Tel: 022/685-319
- Prodajem zeleni pasulj. Tel: 022/458-016
- Prodajem baliranu detelinu u Rumi. Tel: 064/98-68-786
- Prodajem 50 litara rakije od dunje odličnog kvaliteta, povoljno. Tel: 064/135-86-36
- Prodajem 10 tona kukuriza u zrnu. Tel: 064/2071-138
- Prodajem beli kukuruz ZP 300b i žutu ZP 341. Tel: 062/8162-832
- Prodajem tri do četiri tone kukuruza rod 2012. (stari). Tel: 022/743-444, 063/105-19-26
- Prodajem rakiju od kruške. Tel: 022/631-180

PRETPLATITE SE!!!

Godišnja pretplata 1.500,00 dinara

**Svakog drugog petka na Vašu adresu
Novine za savremenu poljoprivredu**

Nazovite smesta

615-200

- Prodajem 300 bala lucerke. Tel: 066/400-927
- Prodajem rakiju šljivu bez šećera. Tel: 022/732-256
- Prodajem balirano seno 160 din. bala. Tel: 061/7183-148
- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 069/204-71-05
- Prodajem kvalitetno balirano seno u količini od 5.000 bala. Tel: 022/668-413
- Prodajem baliranu detelinu i slamu. Tel: 064/30-59-676
- Prodajem kvalitetno balirano seno u količini od 5.000 bala. Tel: 022/668-413
- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 064/2071-138
- Prodajem baliranu detelinu, 20 dinara kila. Tel: 069/2047-105
- Prodajem detelinu. Tel: 064/125-7142
- Prodajem kukuruzovinu u snopovima, povoljno oko 100 snopova. Laćarak. Tel: 064/214-92-15
- Prodajem veću količinu balirane slame i kukuruzovine. Tel: 060/192-11-91
- Prodajem vezove za goveda i duplikator za pasterizaciju mleka. Tel: 064/911-29-49
- Prodajem zeleni pasulj. Tel: 022/458-016, 064/249-43-01
- Kupujem ječam. Tel: 064/450-73-84
- Prodajem detelinu, 300 dinara bala. Tel: 064/125-7142
- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 063/11-55-835
- Prodajem 50 litara rakije od krušaka. Tel: 064/03-10-223

USLUGE, POSLOVI

- Uslužno bušim rupe traktorom za voće, stubove i ograde. Tel: 064/99-25-898
- Potreban traktorista u Šidu. Tel: 063/1094-235
- Freziram bašte u Mitrovici i okolini. Tel: 022/631-495
- Potreban traktorista u Šidu. Tel: 063/1090-863
- Tražim radnika na farmi krava (Nenadović). Tel: 022/625-145
- Potrebna žena za čuvanje starije ženske osobe u Divošu. Tel: 064/0106-010
- Pouzdan čovek održavao bi vikendice na Fruškoj gori. Tel: 064/514-7251
- Usluga zavarivanja. Tel: 066/942-1117
- Industrija mesa Zmajevac iz Iriga potreblji automehaničari sa iskustvom. Tel: 022/462-433, 064/891-38-11
- Tražim ženu za pomoć u kući stan, hrana i plata po dogovoru. Tel: 061/2892-945
- Vršim negu starih, bolesnih i osobu sa posebnim potrebama. Tel: 064/133-19-35
- Potreban električar za servis i montažu. Tel: 060/6070-106
- Tražim posao: čuvanje dece, pomoć u kući i starima za stan, hranu i platu. Tel: 064/4723-813
- Diplomirani ekonomista daje časove matematike. Tel: 064/264-76-91
- Dajem časove engleskog i nemačkog jezika za sve uzraste. Tel: 064/3144-666
- Ženskoj osobi hitno potreban bilo koji posao. Tel: 061/173-94-52

DOMAĆE ŽIVOTINJE

- Prodajem mangulice i svinjsku mast od mangulice. Tel: 022/673-096
- Kupujem mlađu telad (Šašinci). Tel: 063/7203-349
- Prodajem dve kobile lipicanerke. Tel: 022/640-028
- Prodajem koze i jariće. Tel: 064/1629-737
- Prodajem 7 teladi. Tel: 022/668-246
- Prodajem dve krmače i nerasta. Tel: 022/732-116
- Prodajem prasice od 10 kg. Tel: 064/2491-802
- Prodajem bravca od 120 kg, crveni durok, cena 180 din/kg. Tel: 063/8179-536
- Kupujem nazimice. Tel: 061/3053-604
- Prodajem prasice težine oko 20 kg. Tel: 022/666-170
- Prodajem bele piliće 3-4 kg. Tel: 022/673-756
- Prodajem 2 ovce jednom jagnjene. Tel: 022/630-946
- Prodajem 22 ovce i 20 jaganjaca. Cena 2.500 evra. Tel: 062/968-16-13
- Prodajem 14 ovaca sa jaganjcima. Tel: 022/684-650
- Prodajem jariće. Tel: 022/450-814
- Prodajem 5 muznih krava crveno-bele (opština Indija): Tel: 060/5840-183
- Prodajem guščice, pačiće, piliće. Tel: 022/672-608

**SREMSKA
POLJOPRIVREDA**

- Vaš poljoprivredni savetnik
- Novine koje Vas uvode u savremeni agrobiznis

MARKETING
Tel/fax: 022/610-496
Mob: 064/1629-737

E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

- Prodajem veću količinu domaćih pilića. Tel: 065/4659-498
- Prodajem ovnu od 110 kg. Tel: 022/737-669, 063/292-073
- Prodajem kravu simentalske rase (daje 22 litre mleka) i 3 teleta. Tel: 022/472-837
- Prodajem bika 650-700 kg. Tel: 063/8267-836
- Prodajem okiten crevo fi 50, 100m. Tel: 061/1148-153
- Prodajem osječku pumpu za navodnjavanje i creva za sistem kap po kap. Tel: 022/715-095
- Prodajem zaliivi sistem za navodnjavanje kompletan, plug obrta dvobrazni Cron i plug dvobrazni leskovački, krunjač sip na kardan. Tel: 064/4944-907
- Prodajem pumpu za navodnjavanje Tomos. Mandelos. Tel: 022/681-664, 064/3311-638
- Prodajem 10 aluminijumskih cevi za navodnjavanje sa rasprskivačima. Tel: 022/688-133
- Prodajem 30 cevi za navodnjavanje, aluminijumske, slovenačke proizvodnje. Tel: 022/465-808
- Prodajem pumpu Morava za zalivanje, ima 2 usisna i 2 potisna creva. Veliki Radinci. Tel: 022/660-016
- Prodajem cevi za navodnjavanje fi 50, 9 komada sa prskalicama i 3 para krajeva cevi fi 70. Tel: 060/5840-183
- Prodajem pumpu Tomos za navodnjavanje i cevi za sistem kap po kap. Tel: 022/715-095

**OSIGURAJTE VAŠE
USEVE I PLODOVE
u kompaniji sa tradicijom
dugom 200 godina!**
Tel: 064/4615-799

- Prodajem krmaču 250 kg. Tel: 022/477-634, 061/2295-982
- Prodajem iznošene koko nosilje i rakiju šljivovici. Tel: 022/731-507
- Prodajem žensko tele, 2 meseca staro. Tel: 022/2680-081
- Prodajem koze sa jarićima (Lipovača kod Šida). Tel: 064/1629-737
- Prodajem dve krave i tri teleta Simentalca. Tel: 064/14-16-718
- Prodajem koko nosilje i rakiju šljivovici. Tel: 022/731-507
- Prodajem žensko tele, 2 meseca staro. Tel: 022/2680-081
- Prodajem koze sa jarićima (Lipovača kod Šida). Tel: 064/1629-737
- Prodajem dve krave i tri teleta Simentalca. Tel: 064/14-16-718
- Prodajem pumpu za navodnjavanje Tomos. Mandelos. Tel: 022/681-664, 064/3311-638
- Prodajem 10 aluminijumskih cevi za navodnjavanje sa rasprskivačima. Tel: 022/688-133
- Prodajem 30 cevi za navodnjavanje, aluminijumske, slovenačke proizvodnje. Tel: 022/465-808
- Prodajem pumpu Morava za zalivanje, ima 2 usisna i 2 potisna creva. Veliki Radinci. Tel: 022/660-016
- Prodajem cevi za navodnjavanje fi 50, 9 komada sa prskalicama i 3 para krajeva cevi fi 70. Tel: 060/5840-183
- Prodajem pumpu Tomos za navodnjavanje i cevi za sistem kap po kap. Tel: 022/715-095

**VOĐENJE KNJIGOVODSTVA
POLJOPRIVREDnim GAZDINSTVIMA**

**KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA
"KURIR-2"**

**Trg Vojvođanskih brigada BB
Sremska Mitrovica, Tel: 063/404-950**

- Prodajem junicu, crveno-belu, stara 7 meseci. Tel: 022/2713-726, 062 569 937
- Prodajem prasice. Tel: 065/660-38-97
- Prodajem prasice težine 15kg. Tel: 061/282-54-54
- Prodajem dve nazimice. Tel: 022/630-861
- Kupujem kravu steonu ili frišku muzaru. Tel: 022/731-488, 064/45-26-026
- Kupujem male prasice. 062/80-79-759
- Kupujem 12 prasica. Tel: 060/424-09-55
- Kupujem 20 prasica. Sremska Mitrovica. Tel: 064/028-54-12
- Vršim upis pilića divljana. Adaševci. Tel: 063/173-28-91
- Prodajem piliće za dotov od kilogram. Cena povoljna. Tel: 061/286-04-34
- Prodajem žensko tele. Tel: 022/684 510
- Prodajem dva teleta crno-bela. Tel: 062/80-79-759
- Prodajem bravca i krmaču nazimicu. Šid. Tel: 022/715-682
- Prodajem petlove i kokoške (cverglane). Kukujevi. Tel: 064/054-9-765
- Prodajem krmaču, stara 15 meseci, jednom se prasila, teška oko 200 kg. Cena 150 din/kg. Šid. Tel: 063/77-60-551
- Prodajem dva ženska i jedno muško jare od prešte godine. Tel: 064/99-17-263
- Prodajem 2 ovna Šarole sa papirima. Tel: 022/716-089
- Prodajem bravca, krmaču nazimicu i krmaču sa prasicima. Šid. Tel: 022/715-682, 061/713-59-74
- Prodajem kravu crveni Holštajn, muzara. Tel: 060/5840-183
- Kupujem psa pulina za čuvanje ovaca, dresiranog, hitno. Tel: 064/916-22-24
- Prodajem tele simentalče staro 10 dana. Stejanovi. Tel: 022/454-536

**PLASTENICI,
STAKLENICI**

- Prodajem plastenik. Tel: 060/1525-643
- Prodajem cevi za plastenik dužine 8 metara, 15 komada. Povoljno. Tel: 066/518-00-53
- Kupujem rasadnik 8 x 50 m sa duplom konstrukcijom. Tel: 022/453-028
- Staklenik 1100 m² u radu. Tel: 063/535-179
- Plastenici alu konstrukcija 28x4,5 m. Tel: 063/8511-323

PČELARSTVO

- Prodajem šumski med, cena 400 dinara, za područje Šida besplatna kućna dostava. Tel: 022/712-355
- Prodajem med bagremov, lipov, polen i društva sa 10 ramova. Tel: 022/718-292 064/6522-453
- Prodajem med Lipov i bagremov na veliko. Tel: 066/005-655
- Kupujem polenov prah. Tel: 065/60-12-030
- Prodajem med lipa i bagrem. Tel: 022/716-516, 064/6522-453
- Prodajem bagremov i lipov med, veća količina. Tel: 022/718-292, 064/652-24-53
- Prodajem 20 sanduka za pčele (prazne) lansatok nastavci. Tel: 022/739-122
- Prodajem šumski med 350 din/kg. Tel: 022/712-355

ZALIVNI SISTEMI

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70
- Prodajem žalecov tifon, fi 50, dužine 200 m, sa topom. Tel: 064/28-95-473

- Prodajem 30 košnica sa pčelama. Tel: 064/33-11-629

KUĆNI LJUBIMCI

- Prodajem štence bišona i pulina. Tel: 022/710-400, 063/8251-526
- Prodajem bele puline. Tel: 060/441-4055
- Prodajem štence kratkodlakog ptičara. Tel: 022/716-200
- Kupujem štene rotfajlera. Tel: 022/472-155
- Sibirski haski, ekstra štenad. Tel: 065/6573-857
- Prodajem štence Labradora. Tel: 060/010-19-71
- Prodajem štence pekinezera, izuzetno lepi. Tel: 069/1512-294
- Prodajem rotfajlera ili menjam za šarplaninca. Tel: 064/1790-067
- Prodajem kučice rotvajlere stare mesec dana (60 evra). Tel: 060/7352-070
- Hitno poklanjam ženku šarplaninu sa papirima, zbog odlaska u inostranstvo. Tel: 031/154-001
- Pekinezeri stari preko dva meseca. Tel: 064/2159-053
- Prodajem kučice pekinezera, patuljaste pinčeve, nemačke kratkodlakte ptičare, lovine terijere, vakcinisani i revakcinisani. Dublje. Tel: 062/188-00-24

MOTORNA VOZILA

- Prodajem Nissan Almeru 1,6, može zamena za jevtinije. Tel: 064/1060-736
- Prodajem Nissan, dizel, 1990. godište. Cena 500 E, može zamena za skuplji. Tel: 064/1240-234
- Prodajem Pasat 3, 93 god., 55 Kw i 10 metara drva. Tel: 022/745-361, 064/9897-688
- Prodajem Fiat Stilo 1,8 benzinac, tek registrovan. Tel: 022/471-487, 064/0004-991
- Prodajem Ladu Samaru sa troje vrata, plin. Tel: 063/480-903
- Prodajem Yugo Floridi 97. godište (51.000 km), nove gume, garažiran. Tel: 022/444-026
- Prodajem Opel Kadet, kocka 1,2, godište '83., benzin-plin, povoljno. Tel: 064/14-69-263
- Prodajem Golfa 1,6 dizel, 81. god. Tel: 022/710-189
- Prodajem Opel Corsu. Tel: 064/2867-936
- Prodajem Fiat Punto, 2002 godište., troje vrata, benzin, u dobrom stanju, urađen mal servis, registrovan do 25.07.2014. godine. Cena 1.650 E. Tel: 064/9809-502
- Prodajem ili menjam Fiat Mareu karavan 2001. godine, benzinac, 1.600 kubika, registrovan do novembra. Tel: 064/99-171-94
- Prodajem Audi 80 dizel 1985. godište, ispravan, registrovan do 6 meseca ili menjam za motokultivator. Tel: 063/8054-961
- Prodajem Zastavu 101 skala 55, godina proizvodnje 1998. Tel: 064/4580-538
- Prodajem Golf 2, 1992. godište, dizel. Tel: 064/3159-118
- Prodajem Fiat Punto GT 1.4 benzin-plin, oprema. Tel: 022/718-410, 062/575-709
- Prodajem Peugeot 206 1.4 hdi, 2003. godište, Reault Clio 2002. godište, 1.2, 5 vrata, Opel Corsa 1.2 b, 2002. godište. Povoljno. Staraz Pazova. Tel: 063/8667-678
- Prodajem Nissan Almeru, 1997. godište, neregistrovan. Tel: 064/1060-736
- Prodajem Yugo 45, 1988. godište, registrovan do aprila, zimske gume, motor dobar, limarija solidna. Cena 250 E. Tel: 065/65-85-294
- Prodajem Škoda Felicia 1.3, 1999. godište, neregistrovan. Tel: 064/1060-736
- Prodajem Škoda Octavia 1.6, 2000. godište, neregistrovan. Tel: 064/1060-736
- Prodajem Škoda Fabia 1.2, 2001. godište, neregistrovan. Tel: 064/1060-736
- Prodajem Škoda Fabia 1.4, 2002. godište,

BAČINCI • SLAVKO LAZAROV, RATAR I STOČAR

Od ovog posla nema sigurne zarade

- To je ono što nas sve muči, jer svako ko radi želeo bi da zna koliki će od toga da ima profit, pa tako i mi poljoprivrednici. A ne ovako, kao sada, da radimo onako napamet, pa na kraju kako ispadne

- kaže Slavko Lazarov iz Bačinaca

Poljoprivrednik iz Bačinaca **Slavko Lazarov** ima 44 godine i ovim poslom se bavi još od malih nogu. Kaže da ga je nasledio od svojih roditelja, odnosno od svog dede i strica i da nikada nigde

nije bio zaposlen. Osim ratarstvom, Slavko i njegova porodica se dugo godina bave i stočarstvom.

- U vlasništvu imam 19 hektara zemlje i to sve i obrađujem, ništa pored toga ne uzimam u arendu.

Na toj površini uzgajam standardne poljoprivredne kulture: pšenicu, ječam, soju, suncokret, kukuruz, lucerku. Nešto od te hrane koju proizvedem pojede moja stoka, a jedan deo prodam. Držao sam goveda ranije, ali sad ih više nemam, trenutno imam samo ovce i svinje, a osim njih držim još i dva konja. Od mehanizacije imam dva traktora, kultivatore, prskalice, levatore, berač, imam skoro sve što mi je potrebno, osim kombajna i prese – kaže Slavko Lazarov, ratar i stočar iz Bačinaca, dodajući daje sve što poseduje ostvario isključivo svojim ličnim radom, ali i radom članova njegove porodice pre njega i nikada nije uzimao nikakve kredite kod

Slavko sprema konja za izložbu

Stric Ignjat

Već skoro sedam punih decenija 85-godišnji deda Ignjat svakodnevno obavlja poslove oko stoke. Kaže da je najbolje vreme za seljaka bilo ono kad je vladao Tito, a da ovo sada, nakon njegove smrti, ništa više ne valja. Zdravlje ga još uvek koliko toliko dobro služi, mada ga nogu boli jer je pre nekoliko godina nastradao od traktora. Do 90. godine je stalno bio na sašasu jer je porodica Lazarov u to vreme imala mnogo svinja, a poslednjih godina pomaže koliko može, kod kuće i to uglavnom se bavi poslovima u štali.

Iako u godinama, stric Ignjat još može da pomogne

Svakodnevni poslovi u štali

Slavko Lazarov, poljoprivrednik iz Bačinaca: traktor spremam za njivu

banaka niti se zaduživao na bilo koji drugi način.

U svakodnevnom poslu oko stoke Slavko već godinama ima pomoći od svog strica **Ignjata Lazarova**, koji živi sa njima u zajedničkom domaćinstvu. Iako je već u godinama, ima 85 godina, stric još uvek pomaže u štali, onoliko koliko može i koliko mu godine i zradljive dopuštaju.

- Stric mi je bio uvek od velike pomoći, a sada od kako je ostario gledam da ga ne opterećujem mnogo nego nastojim da uglavnom sve poslove uradim sam. Imam tri sina, ali su oni još mali da bi mogli da mi pomažu. Voleo bih ako budu imali neki talenat da završe školu ili zanat, mada nije loše ni da budu poljoprivrednici. Što god da odluče podržaću ih u tome. Valjda će se vreme i situacija u državi popraviti, nadam se. Dok ne dođu neki bolji dani borim se da održimovo što imam, da ne moram da prodajem ništa dok budem njih školovao, a ako bih mogao da dokupim još neki

Svega ima u domaćinskoj kući

hektar zemlje bilo bi dobro, trudim se da uspjem u tom naumu. U proteklom periodu kupio sam sedam hektara, jer sam 12 nasleđio, a ovih sedam je zarada stričeva i moja, što ja imam običaj da kažem to je naša „leđevina“, jer smo sve to nas dvojica sami na svojim leđima zaradili, koliko smo mogli. Stric mi je pomoći i kuću da napravim, jer su tada ipak bila neka bolja vremena nego sada. Postojalo je tržište i zagarantovane cene poljoprivrednih proizvoda, a sada toga više nema. Zato je nama seljacima i teško da se odlučimo na proizvodnju nečega, jer kada nema sigurnog tržišta teško je očekivati i neku sigurnu zaradu, nego sve radimo onako napamet, pa na kraju kako ispadne. I to je ono što nas sve muči, jer svako ko radi želeo bi da zna koliko će od toga i da zaradi, pa tako i mi poljoprivrednici. Nemamo sigurno tržište, ne znamo kome ćemo da plasiramo robu, po kojoj ceni, čak i ako stoku hranimo nemamo sigurnu otkupnu

stanicu, ne znamo koliko ćemo da naplatimo, da li ćemo biti u minusu, na nuli ili u plusu, ništa ne možemo od toga da znamo. Nego, eto tako svaštarimo, pa smo negde na nuli, negde nešto zaradimo, negde odemo u minus i tako preživljavamo iz dana u dan. Što se seljački kaže „krparimo“ – priča Slavko, dodajući da mu je važno samo da u poslu ne bude na minusu, nego barem da izvuče nulu, kad već nema nekog plusa.

A na pitanje da li od ovog posla današ može da se živi, dodaje:

- Živimo, ali ne možemo da napredujemo, da se usavršavamo, da kupujemo nove mašine koje su nam potrebne, nego moramo da održavamo ove koje imamo, a koje su već dotrajale. Ali, nadam se da će biti bolje, mada u toj nadi živim već godinama. Ipak, voleo bih da barem ove mlađe generacije dožive taj boljšak, mada sumnjam.

S. Mihajlović – M. Mileusnić